

32013R0347

25.4.2013.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 115/39

UREDBA (EU) br. 347/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2013.****o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 172.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

(1) Europsko vijeće se 26. ožujka 2010. složilo s prijedlogom Komisije o pokretanju nove strategije „Europa 2020.“ Jedan od prioriteta strategije Europa 2020. je postići održivi rast promicanjem resursno učinkovitijeg, održivijeg i konkurentnijega gospodarstva. Tom se strategijom stavljaju energetska infrastruktura u vodeći položaj kao dio inicijative predvodnice „Resursno učinkovita Europa“, naglašavajući nužnost hitne dogradnje europskih mreža, međusobno ih povezujući na kontinentalnoj razini, posebno s ciljem uključivanja obnovljivih izvora energije.

(2) Cilj dogovoren u zaključcima Europskog vijeća iz Barcelone u ožujku 2002. o razini električnih interkonekcija za države članice istovjetnoj najmanje 10 % od njihovog instaliranog kapaciteta proizvodnje nije još postignut.

(3) U Komunikaciji Komisije pod nazivom „Prioriteti energetske infrastrukture za 2020. i dalje - Nacrta za integriranu europsku energetska mrežu“, nakon koje su uslijedili zaključci Vijeća od 28. veljače 2011. i rezolucija Europskog parlamenta ⁽⁴⁾, pozvano je na donošenje nove politike o energetska infrastrukturi radi optimiziranja razvoja mreže na europskoj razini za razdoblje do 2020. i dalje, kako bi se omogućilo Uniji da postigne svoje ključne ciljeve energetske politike o konkurentnosti, održivosti i sigurnosti opskrbe.

(4) Europsko vijeće je 4. veljače 2011. istaknulo potrebu modernizacije i proširenja europske energetske infrastrukture te prekograničnog međusobnog povezivanja mreža s ciljem djelotvornosti solidarnosti između država članica, osiguravanja alternativnih pravaca opskrbe ili tranzita i izvora energije te razvoja obnovljivih izvora energije kao konkurencije tradicionalnim izvorima. Inzistiralo je da niti jedna država članica ne bi smjela ostati izolirana od europskih plinskih i elektroenergetskih mreža nakon 2015. niti bi njihova energetska sigurnost smjela biti ugrožena nedostatkom odgovarajućih povezanosti.

(5) Odlukom br. 1364/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ utvrđuju se smjernice za transeuropsku energetska mrežu (TEN-E). Ciljevi tih smjernica su poduzeti uspostavu unutarnjeg energetska tržišta Unije poticanjem racionalnije proizvodnje, prijevoza, distribucije i korištenja energetska resursa, smanjiti izoliranost područja s otežanim uvjetima gospodarenja i otočnih područja, osigurati i diversificirati energetska opskrbe, izvore i pravce Unije, uključujući i suradnju s trećim zemljama, te doprinijeti održivom razvoju i zaštiti okoliša.

(6) Evaluacija sadašnjeg okvira TEN-E jasno je pokazala da ovom okviru, unatoč stvaranja pozitivnog doprinosa odabranim projektima koji su postali politički prepoznatljivi, nedostaje vizija, usredotočenost i fleksibilnost za ispunjavanje utvrđenih praznina u pogledu infrastrukture. Unija bi stoga trebala povećati svoje napore kako bi udovoljila budućim izazovima u tom području i odgovarajuća bi se pažnja trebala posvetiti utvrđivanju potencijalnih budućih raskoraka između energetske potražnje i ponude.

⁽¹⁾ SL C 143, 22.5.2012., str. 125.

⁽²⁾ SL C 277, 13.9.2012., str. 137.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. ožujka 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 21. ožujka 2013.

⁽⁴⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 5. srpnja 2011. o prioritetima energetska infrastrukture za 2020. i dalje (SL C 33 E, 5.2.2013., str. 46.).

⁽⁵⁾ SL L 262, 22.9.2006., str. 1.

- (7) Ubrzavanje obnove postojeće energetske infrastrukture i uvođenje nove energetske infrastrukture ključno je za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike Unije, koji se sastoje od uspostave unutarnjeg energetskog tržišta, jamstva sigurnosti opskrbe, posebno plinom i naftom, smanjenja emisija stakleničkih plinova za 20 % (30 % pod pravim uvjetima), povećanja udjela obnovljive energije u konačnoj potrošnji energije na 20 % ⁽¹⁾ i postizanja 20 %-tnog povećanja energetske učinkovitosti do 2020. pri čemu veća energetska učinkovitost može doprinijeti smanjenju potrebe za izgradnjom novih infrastrukture. Istodobno, Unija treba pripremiti svoju infrastrukturu za daljnju dugoročnu dekarbonizaciju svojeg energetskog sustava do 2050. Ova bi Uredba stoga trebala moći prihvatiti moguće buduće ciljeve Unije u području energetske i klimatske politike.
- (8) Unatoč činjenici da se Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije ⁽²⁾ i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina ⁽³⁾ predviđa unutarnje energetske tržište, tržište ostaje rascjepkano zbog nedovoljne međusobne povezanosti između nacionalnih energetskih mreža i ne posve optimalnog korištenja postojeće energetske infrastrukture. Međutim, integrirane mreže u čitavoj Uniji i uvođenje pametnih mreža ključni su za osiguranje konkurentnog i ispravno funkcionirajućeg integriranog tržišta, postizanje optimalnog korištenja energetske infrastrukture, veću energetske učinkovitost i uključivanje distribuiranih obnovljivih izvora energije te promicanje rasta, zapošljavanja i održivog razvoja.
- (9) Energetsku infrastrukturu Unije trebalo bi stoga dograditi kako bi se spriječili tehnički kvarovi i povećala njezina otpornost na takve kvarove, prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, negativne učinke klimatskih promjena i prijetnje njezinoj sigurnosti, posebno u vezi s europskom kritičnom infrastrukturom kako je navedeno u Direktivi Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite ⁽⁴⁾.
- (10) Transport nafte kopnenim naftovodima radije nego vodenim putem može znatno doprinijeti smanjenju rizika za okoliš povezanog s transportom nafte.
- (11) Važnost pametnih mreža u postizanju ciljeva energetske politike Unije priznata je u komunikaciji Komisije od 12. travnja 2011. pod nazivom „Pametne mreže: od inovacije do uvođenja“.
- (12) Energetski skladišni prostori i objekti za prihvatanje i uplinjavanje ili dekomprimiranje ukapljenog prirodnog plina (LNG) i komprimiranog prirodnog plina (CNG) imaju sve značajniju ulogu u europskoj energetskoj infrastrukturi. Proširenje takvih energetskih infrastrukturnih objekata čini važan sastavni dio dobro funkcionirajuće mrežne infrastrukture.
- (13) U komunikaciji Komisije od 7. rujna 2011. pod nazivom „Energetska politika EU-a: povezivanje s partnerima izvan naših granica“ istaknuta je potreba da Unija u svoje vanjske odnose uključi promicanje razvoja energetske infrastrukture s ciljem podupiranja socijalno-gospodarskog razvoja izvan granica Unije. Unija bi trebala olakšati infrastrukturne projekte povezujući energetske mreže Unije s mrežama trećih zemalja, posebno sa susjednim zemljama i sa zemljama s kojima je Unija uspostavila posebnu energetske suradnju.
- (14) S ciljem osiguranja stabilnosti napona i frekvencije, posebna bi se pozornost trebala usmjeriti na stabilnost europske elektroenergetske mreže u promjenjivim uvjetima uzrokovanim rastućim dotokom energije iz obnovljivih izvora koji su po prirodi promjenjivi.
- (15) Ulaganje potrebno do 2020. u infrastrukturu za prijenos električne energije i plina od europskog značaja procijenjeno je na oko 200 milijardi EUR. Značajno povećanje u opsegu ulaganja u odnosu na prijašnje trendove i hitnost provedbe prioriteta energetske infrastrukture zahtijeva novi pristup u načinu uređenja i financiranja energetskih infrastrukture, a posebno onih prekograničnih.
- (16) U radnom dokumentu osoblja Komisije za Vijeće od 10. lipnja 2011. pod nazivom „Potrebe ulaganja u energetsku infrastrukturu i zahtjevi financiranja“ ističe se da za otprilike polovicu ukupnih ulaganja potrebnih za desetljeće do 2020. postoji rizik da ne budu uopće provedena ili ne budu provedena na vrijeme zbog prepreka povezanih s izdavanjem dozvola, regulatornim pitanjima i financiranjem.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 140, 5.6.2009., str. 16.).

⁽²⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

⁽³⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 94.

⁽⁴⁾ SL L 345, 23.12.2008., str. 75.

- (17) Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za pravovremeni razvoj i interoperabilnost transeuropskih energetske mreža kako bi se postigli ciljevi energetske politike Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o osiguravanju funkcioniranja unutarnjeg energetske tržišta i sigurnosti opskrbe u Uniji, promicanju energetske učinkovitosti i ušteda energije te razvoja novih i obnovljivih oblika energije, kao i o promicanju međusobnog povezivanja energetske mreža. S tim ciljevima ova Uredba doprinosi pametnom, održivom i uključivom rastu i donosi koristi čitavoj Uniji u smislu konkurentnosti te gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije.
- (18) Za razvoj transeuropskih mreža i njihovu učinkovitu interoperabilnost bitno je osigurati operativnu koordinaciju između operatora prijenosnih sustava (TSO) električne energije. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu odgovarajućih odredaba Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije ⁽¹⁾ u tom smislu, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ⁽²⁾. Postupak ispitivanja trebao bi se koristiti za usvajanje smjernica o provedbi operativne koordinacije između operatora prijenosnih sustava (TSO) električne energije na razini Unije, s obzirom na to da će se te smjernice u pravilu primjenjivati na sve operatore prijenosnih sustava (TSO).
- (19) Agenciji za suradnju energetske regulatora („Agencija”) uspostavljenoj Uredbom (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ dodijeljeni su važni dodatni zadaci na temelju ove Uredbe i trebalo bi joj dati pravo zaračunavanja naknada za neke od tih dodatnih zadataka.
- (20) Nakon bliskog savjetovanja sa svim državama članicama i dionicima, Komisija je utvrdila 12 strateških prioriteta transeuropske energetske infrastrukture, čija je provedba do 2020. bitna za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike Unije. Ti prioriteti obuhvaćaju različita zemljopisna područja ili tematska područja u vezi s prijenosom i skladištenjem električne energije, prijenosom plina, skladištenjem i infrastrukturom za ukapljeni ili komprimirani prirodni plin, pametnim mrežama, elektroenergetskim autocestama, prijevozom ugljikovog dioksida i naftnom infrastrukturom.
- (21) Projekti od zajedničkog interesa trebali bi udovoljavati zajedničkim, transparentnim i objektivnim kriterijima u pogledu njihovog doprinosa ciljevima energetske politike. Kad se radi o električnoj energiji i plinu, kako bi bili prihvatljivi za uključivanje u drugi i naredne popise Unije, projekti bi trebali biti dijelom najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže. Taj plan trebao bi posebno uzeti u obzir zaključke Europskog vijeća od 4. veljače 2011. u vezi s potrebom integriranja perifernih energetske tržišta.
- (22) Trebalo bi osnovati regionalne skupine za predlaganje i preispitivanje projekata od zajedničkog interesa, što bi dovelo do uspostave regionalnih popisa projekata od zajedničkog interesa. S ciljem osiguranja širokog konsenzusa, te bi regionalne skupine trebale osigurati blisku suradnju između država članica, nacionalnih regulatornih tijela, promotora projekta i relevantnih dionika. Suradnja bi se trebala što je više moguće oslanjati na postojeće strukture regionalne suradnje nacionalnih regulatornih tijela i operatora prijenosnih sustava (TSO) i druge strukture koje su uspostavile države članice i Komisija. U kontekstu te suradnje, nacionalna regulatorna tijela bi se trebala, kad je to potrebno, savjetovati s regionalnim skupinama, između ostalog, o izvedivosti regulatornih aspekata predloženih projekata i o izvedivosti predloženog roka za regulatorno odobrenje.
- (23) Kako bi se osiguralo da popis projekata od zajedničkog interesa na razini Unije („popis Unije”) bude ograničen na projekte koji najviše doprinose provedbi prioriteta koridora i područja strateške energetske infrastrukture, ovlasti usvajanja i preispitivanja popisa Unije trebalo bi dodijeliti Komisiji u skladu s člankom 290. UFEU-a, poštujući istodobno pravo država članica na odobravanje projekata od zajedničkog interesa povezanih s njihovim državnim područjem. U skladu s analizom provedenom u okviru procjene utjecaja koji se prilaže prijedlogu, a koji je doveo do ove Uredbe, broj takvih projekata procjenjuje se na nekih 100 u području električne energije, odnosno 50 u području plina. Uzimajući u obzir tu procjenu i potrebu osiguranja postizanja ciljeva ove Uredbe, ukupan broj projekata od zajedničkog interesa trebao bi ostati savladiv te stoga ne bi smio značajno prelaziti brojku od 220. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

⁽²⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

⁽³⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 1.

- (24) Novi bi popis Unije trebalo sastavljati svake dvije godine. Projekti od zajedničkog interesa koji su dovršeni ili više ne ispunjavaju relevantne kriterije i zahtjeve navedene u ovoj Uredbi ne bi se smjeli pojavljivati na sljedećem popisu Unije. Iz tog razloga, postojeći projekti od zajedničkog interesa koji trebaju biti uvršteni u sljedeći popis Unije trebali bi podlijegati istom postupku odabira za uspostavu regionalnih popisa i uspostavu popisa Unije kao predloženi projekti; međutim, trebalo bi voditi računa o smanjenju, što je više moguće, proizašlog administrativnog opterećenja, na primjer korištenjem u najvećoj mogućoj mjeri prethodno dostavljenih podataka i uzimanjem u obzir godišnjih izvješća promotora projekta.
- (25) Projekte od zajedničkog interesa trebalo bi provesti čim prije te detaljno pratiti i evaluirati, uz minimalno administrativno opterećenje za promotore projekta. Komisija bi trebala imenovati europske koordinate za projekte koji se suočavaju s posebnim teškoćama.
- (26) Postupci izdavanja dozvola ne bi smjeli dovesti do administrativnih opterećenja koji su nerazmjerni veličini ili složenosti projekta niti stvoriti prepreke razvoju transeuropskih mreža i pristupa tržištu. U zaključcima Vijeća od 19. veljače 2009. istaknuta je potreba utvrđivanja i uklanjanja prepreka ulaganju, također putem racionalizacije postupaka planiranja i savjetovanja. Ti su zaključci također potkrijepljeni zaključcima Europskog vijeća od 4. veljače 2011. koji ponovno ističu važnost pojednostavljenja i poboljšanja postupaka izdavanja dozvola poštujući nacionalne ovlasti.
- (27) Planiranje i provedbu projekata Unije od zajedničkog interesa u područjima energetske, prometne i telekomunikacijske infrastrukture trebalo bi uskladiti kako bi se stvorile sinergije kada god to ima smisla s cjelokupnoga gospodarskog, tehničkog, okolišnog ili stajališta prostornog planiranja te vodeći računa o relevantnim sigurnosnim aspektima. Tako bi prilikom planiranja raznih europskih mreža prednost mogla biti dana integriranim prometnim, komunikacijskim i energetskim mrežama, kako bi se osiguralo minimalno zauzimanje zemljišta, osiguravajući pri tom, kadgod je moguće, ponovno korištenje postojećih ili napuštenih trasa, s ciljem smanjenja na najmanju mjeru svakog negativnog društvenog, gospodarskog i financijskog utjecaja te utjecaja na okoliš.
- (28) Projekti od zajedničkog interesa trebali bi dobiti „prioritetni status” na nacionalnoj razini radi osiguranja brze administrativne obrade. Nadležna bi tijela trebala smatrati projekte od zajedničkog interesa projektima od javnog interesa. Projekti s negativnim utjecajem na okoliš, zbog prevladavajućeg javnog interesa, trebali bi dobiti odobrenje kada su zadovoljeni svi uvjeti na temelju Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore ⁽¹⁾ i Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike ⁽²⁾.
- (29) Uspostava nadležnog tijela ili nadležnih tijela koja objedinjuju ili usklađuju sve postupke izdavanja dozvola („sve na jednom mjestu”) trebala bi smanjiti složenost, povećati učinkovitost i transparentnost te pomoći jačanju suradnje među državama članicama. Nakon njihovog određivanja, nadležna bi tijela trebala čim prije početi s radom.
- (30) Unatoč postojanju utvrđenih standarda za sudjelovanje javnosti u postupcima donošenja odluka u vezi s okolišom, potrebne su dodatne mjere s ciljem osiguranja najviših mogućih standarda transparentnosti i sudjelovanja javnosti za sva relevantna pitanja u postupku izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa.
- (31) Ispravna i usklađena provedba Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš ⁽³⁾, prema potrebi Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš ⁽⁴⁾, Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998. ⁽⁵⁾ („Aarhuška konvencija”) i Konvencije iz Espooa o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica („Konvencija iz Espooa”) trebala bi osigurati usklađenost glavnih načela procjene učinaka na okoliš, uključujući i u prekograničnom kontekstu. Države članice trebale bi uskladiti svoje procjene projekata od zajedničkog interesa i, prema potrebi, provesti zajedničke procjene. Države bi članice trebalo poticati da razmijene najbolje prakse i ojačaju administrativne sposobnosti za postupke izdavanja dozvola.

⁽¹⁾ SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

⁽²⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

⁽³⁾ SL L 26, 28.1.2012., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 197, 21.7.2011., str. 30.

⁽⁵⁾ SL L 124, 17.5.2005., str. 4.

- (32) Važno je pojednostavniti i poboljšati postupke izdavanja dozvola, poštujući - u mjeri u kojoj je to moguće i uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti - nacionalne ovlasti i postupke za izgradnju nove infrastrukture. S obzirom na hitnost razvoja energetske infrastrukture, pojednostavnjenje postupka izdavanja dozvola trebalo bi biti popraćeno jasnim rokom u kojem odgovarajuća tijela donose odluku u vezi izgradnje projekta. Taj bi rok trebao potaknuti učinkovitije definiranje i obradu postupaka i ni u kojem slučaju ne bi smio ugroziti visoke standarde zaštite okoliša i sudjelovanja javnosti. U vezi s maksimalnim rokovima utvrđenima ovom Uredbom, države članice mogle bi unatoč tome težiti njihovom skraćivanju ako je izvedivo. Nadležna bi tijela trebala osigurati usklađenost s rokovima, a države bi članice trebale nastojati osigurati najučinkovitiju moguću obradu žalbi koje osporavaju materijalnu ili postupovnu zakonitost sveobuhvatne odluke.
- (33) Kada države članice to smatraju primjerenim, u sveobuhvatnu odluku mogu uvrstiti odluke donesene u kontekstu: pregovora s pojedinačnim vlasnicima zemljišta o odobravanju pristupa, vlasništva ili prava na uporabu zemljišta; prostornih planova koji određuju opću namjenu zemljišta određene regije, obuhvaćaju druge razvoje kao što su autoceste, željeznica, zgrade i prirodna zaštićena područja i koji nisu izrađeni za posebnu svrhu planiranog projekta; izdavanja uporabnih dozvola. U kontekstu postupaka izdavanja dozvola, projekt od zajedničkog interesa mogao bi uključivati povezanu infrastrukturu u mjeri u kojoj je to bitno za izgradnju ili funkcioniranje projekta.
- (34) Ova Uredba, a posebno odredbe o izdavanju dozvola, sudjelovanju javnosti i provedbi projekata od zajedničkog interesa, trebala bi se primjenjivati ne dovodeći u pitanje međunarodno pravo i pravo Unije, uključujući odredbe o zaštiti okoliša i zdravlja ljudi te odredbe usvojene na temelju zajedničke ribarske i pomorske politike.
- (35) Troškove razvoja, izgradnje, djelovanja i održavanja projekata od zajedničkog interesa trebali bi u pravilu u potpunosti snositi korisnici infrastrukture. Projekti od zajedničkog interesa trebali bi biti prihvatljivi za prekograničnu raspodjelu troškova kada procjena potražnje na tržištu ili očekivanih učinaka na tarife ukazuje da se ne može očekivati da troškovi budu nadoknađeni tarifama koje plaćaju korisnici infrastrukture.
- (36) Osnova za raspravu o odgovarajućoj raspodjeli troškova trebala bi biti analiza troškova i koristi infrastrukturnog projekta na temelju usklađene metodologije analize energetske sustava, u okviru 10-godišnjih planova razvoja mreže koje je izradila Europska mreža operatora prijenosnih sustava na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009 i Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina ⁽¹⁾ i koje je preispitala Agencija. Ta bi analiza mogla uzeti u obzir pokazatelje i odgovarajuće referentne vrijednosti za usporedbu jediničnih troškova ulaganja.
- (37) Na sve više integriranom unutarnjem energetske tržištu, jasna i transparentna pravila prekogranične raspodjele troškova nužna su s ciljem ubrzanja ulaganja u prekograničnu infrastrukturu. Europsko vijeće je 4. veljače 2011. podsjetilo na važnost promicanja regulatornog okvira privlačnog ulaganja u mreže, uz određivanje tarifa na razinama sukladnima potrebama financiranja i odgovarajućoj raspodjeli troškova za prekogranična ulaganja, povećavajući tržišno natjecanje i konkurentnost i uzimajući u obzir utjecaj na potrošače. Prilikom odlučivanja o prekograničnoj raspodjeli troškova, nacionalna regulatorna tijela trebala bi osigurati da njezin utjecaj na nacionalne tarife ne predstavlja nerazmjerno opterećenje za potrošače. Nacionalna regulatorna tijela trebala bi također izbjegavati dvostruku potporu projektima uzimajući u obzir stvarne ili procijenjene pristojbe i prihode. Te bi pristojbe i prihode trebalo uzeti u obzir samo u mjeri u kojoj su namijenjeni pokrivanju dotičnih troškova i što je moguće više povezani s projektima. Kada zahtjev za ulaganje uzima u obzir koristi izvan granica dotične države članice, nacionalna bi se regulatorna tijela trebala savjetovati s dotičnim operatorima prijenosnih sustava (TSO) o analizi troškova i koristi za određeni projekt.
- (38) Postojećim pravom unutarnjeg energetske tržišta zahtijeva se da tarife za pristup plinskim i elektroenergetskim mrežama daju odgovarajuće poticaje za ulaganje. Prilikom primjene prava unutarnjeg energetske tržišta, nacionalna bi regulatorna tijela trebala osigurati stabilan i predvidiv regulatorni okvir s poticajima za projekte od zajedničkog interesa, uključujući dugoročne poticaje, koji su razmjerni razini specifičnog rizika projekta. To se posebno odnosi na inovativne tehnologije prijenosa električne energije omogućujući integraciju velikih razmjera obnovljive energije, distribuiranih izvora energije ili odgovora na potražnju u međusobno povezanim mrežama te na infrastrukturu za prijenos plina koja bi ponudila veći kapacitet ili dodatnu fleksibilnost tržištu kako bi se omogućilo kratkoročno trgovanje ili rezervna opskrba u slučaju poremećaja u opskrbi.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

- (39) Ova se Uredba primjenjuje samo na izdavanje dozvola, sudjelovanje javnosti i regulatornu obradu projekata od zajedničkog interesa u smislu navedenom u ovoj Uredbi. Države članice mogu unatoč tome primijeniti, na temelju njihovog nacionalnog prava, ista ili slična pravila na druge projekte koji nemaju status projekata od zajedničkog interesa unutar područja primjene ove Uredbe. U pogledu regulatornih poticaja države članice mogu primijeniti, na temelju njihovog nacionalnog prava, ista ili slična pravila na projekte od zajedničkog interesa koji pripadaju kategoriji skladištenja električne energije.
- (40) Države članice koje trenutačno ne predviđaju pravni status najvećeg nacionalnog značaja koji je moguće pripisati energetske infrastrukturnim projektima u kontekstu postupaka izdavanja dozvola trebale bi razmotriti uvođenje takvog statusa, posebno evaluirajući bi li to ubrzalo postupke izdavanja dozvola.
- (41) Europski energetske program za oporavak (EEPR), uspostavljen Uredbom (EZ) br. 663/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ pokazao je dodatnu vrijednost privatnog financiranja financijskom polugom putem značajne financijske pomoći Unije s ciljem omogućavanja provedbe projekata od europskog značaja. Europsko vijeće je 4. veljače 2011. priznalo da neki energetske infrastrukturni projekti mogu zahtijevati ograničeno javno financiranje za pridobivanje privatnog financiranja. U svjetlu gospodarske i financijske krize i proračunskih ograničenja, unutar sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira trebalo bi razviti ciljanu potporu, u obliku bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata, koja će privući nove ulagatelje u prioritetne koridore i područja energetske infrastrukture, uz minimalni proračunski doprinos Unije. Relevantne mjere trebale bi se temeljiti na iskustvu stečenom tijekom pilot faze nakon koje bi uslijedilo uvođenje obveznica projekta za financiranje infrastrukturnih projekata.
- (42) Projekti od zajedničkog interesa u području električne energije, plina i ugljikovog dioksida trebali bi biti prihvatljivi za dobivanje financijske pomoći Unije za studije i, u određenim uvjetima, za radove čim takvo financiranje postane raspoloživo na temelju odgovarajuće uredbe o instrumentu za povezivanje Europe u obliku bespovratnih sredstava ili inovativnih financijskih instrumenata. Time će se osigurati da potporu po mjeri mogu dobiti oni projekti od zajedničkog interesa koji nisu održivi unutar postojećeg regulatornog okvira i u tržišnim uvjetima. Važno je izbjeći svako narušavanje tržišnog natjecanja, posebno između projekata koji doprinose postizanju istog prioritetnog koridora Unije. Takva financijska pomoć trebala bi osigurati potrebne sinergije sa Strukturnim fondovima, iz kojih će se financirati pametne energetske distribucijske mreže od lokalnog ili regionalnog značaja. Postupak u tri koraka primjenjuje se na ulaganja u projekte od zajedničkog interesa. Prvo, tržište bi trebalo imati prednost kod ulaganja. Drugo, ako ulaganja nisu učinjena putem tržišta, trebalo bi pronaći regulatorna rješenja, prilagoditi odgovarajući regulatorni okvir ako je potrebno te osigurati ispravnu primjenu odgovarajućeg regulatornog okvira. Treće, ako prva dva koraka nisu dovoljna za dobivanje nužnih ulaganja u projekte od zajedničkog interesa, financijska pomoć Unije mogla bi se odobriti ako projekt od zajedničkog interesa udovoljava primjenjivim kriterijima prihvatljivosti.
- (43) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest razvoj i interoperabilnost transeuropskih energetske mreža i povezivanje s takvim mrežama, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (44) Uredbe (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (45) Odluku br. 1364/2006/EZ trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju smjernice za pravovremeni razvoj i interoperabilnost prioritetnih koridora i područja transeuropske energetske infrastrukture iz Priloga I. („prioritetni koridori i područja energetske infrastrukture”).

⁽¹⁾ SL L 200, 31.7.2009., str. 31.

2. Ovom se Uredbom posebno:

- (a) pristupa utvrđivanju projekata od zajedničkog interesa nužnih za provedbu prioritetnih koridora i područja koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture u području električne energije, plina, nafte i ugljikovog dioksida navedenih u Prilogu II. („kategorije energetske infrastrukture”);
- (b) olakšava pravovremena provedba projekata od zajedničkog interesa pojednostavnjenjem, bliskijom koordinacijom i ubrzavanjem postupaka izdavanja dozvola te većim sudjelovanjem javnosti;
- (c) predviđaju pravila i smjernice za prekograničnu raspodjelu troškova i poticaje povezane s rizikom za projekte od zajedničkog interesa;
- (d) utvrđuju uvjeti prihvatljivosti projekata od zajedničkog interesa za financijsku pomoć Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, pored definicija predviđenih u direktivama 2009/28/EZ, 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, uredbama (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „energetska infrastruktura” znači svaka fizička oprema ili objekt koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture, a nalazi se unutar Unije ili povezuje Uniju s jednom ili više trećih zemalja;
- (2) „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donosi tijelo ili tijela države članice, ne uključujući sudove, koje određuje može li ili ne promotor projekta dobiti odobrenje za izgradnju energetske infrastrukture za realizaciju projekta ne dovodeći u pitanje niti jednu odluku donesenu u kontekstu upravnog žalbenog postupka;
- (3) „projekt” znači jedan ili više vodova, cjevovoda, objekata, opreme ili instalacija koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture;
- (4) „projekt od zajedničkog interesa” znači projekt nužan za provedbu prioritetnih koridora i područja energetske infrastrukture navedenih u Prilogu I. i koji se nalazi na popisu Unije projekata od zajedničkog interesa iz članka 3.;

- (5) „usko grlo energetske infrastrukture” znači ograničenje fizičkih protoka u energetskom sustavu zbog nedostatnog kapaciteta prijenosa, što uključuje, između ostalog, nedostatak infrastrukture;
- (6) „promotor projekta” znači jedno od sljedećeg:
  - (a) operator prijenosnog sustava (TSO), operator distribucijskog sustava ili drugi operator ili ulagatelj koji razvija projekt od zajedničkog interesa;
  - (b) ako postoji nekoliko operatora prijenosnih sustava (TSO), operatora distribucijskih sustava, drugih operatora, ulagatelja ili skupina tih osoba, subjekt s pravnom osobnosti na temelju primjenjivog nacionalnog prava, koji je određen njihovim ugovornim sporazumom i koji ima ovlasti prihvatiti pravne obveze i snositi financijsku odgovornost u ime stranaka ugovornog sporazuma;
- (7) „pametna mreža” znači elektroenergetska mreža koja na isplativ način može objediniti ponašanje i djelovanje svih korisnika koji su na nju spojeni, uključujući proizvođače, potrošače i one koje proizvode i troše, s ciljem osiguranja ekonomski učinkovitog i održivog elektroenergetskog sustava s malim gubicima i visokom razinom kvalitete, sigurnosti opskrbe i zaštite;
- (8) „radovi” znači kupnja, nabava i uporaba sastavnih dijelova, sustava i usluga, uključujući softver, izradu nacrti i izvođenje građevinskih radova i montažu u vezi s projektom, prihvaćanje tehničkih uvjeta montaže i početak provedbe projekta;
- (9) „studije” znači aktivnosti potrebne za pripremu provedbe projekta, uključujući pripreme studije, studije izvedivosti, evaluacijske studije, studije ispitivanja i validacijske studije, uključujući softver, i sve ostale mjere tehničke podrške, uključujući prethodne aktivnosti utvrđivanja i razvoja projekta te odlučivanja o njegovu financiranju, kao što su izvidanje dotičnih lokacija i priprema financijskog paketa;
- (10) „nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo određeno u skladu s člankom 35. stavkom 1. Direktive 2009/72/EZ ili člankom 39. stavkom 1. Direktive 2009/73/EZ;
- (11) „puštanje u rad” znači postupak puštanja projekta u rad nakon njegove izgradnje.

POGLAVLJE II.

PROJEKTI OD ZAJEDNIČKOG INTERESA

Članak 3.

Popis projekata od zajedničkog interesa Unije

1. Ovom se Uredbom utvrđuje dvanaest regionalnih skupina („skupine”) kako je navedeno u Prilogu III.1. Članstvo svake skupine temelji se na svakom prioritetnom koridoru i području i njezinoj dotičnoj geografskoj pokrivenosti kako je navedeno u Prilogu I. Ovlasti odlučivanja u skupinama ograničene su na države članice i Komisiju, na koje se u tu svrhu upućuje kao na tijelo odlučivanja skupina.

2. Svaka skupina donosi svoj poslovnik, uzimajući u obzir odredbe navedene u Prilogu III.

3. Tijelo odlučivanja svake skupine usvaja regionalni popis predloženih projekata od zajedničkog interesa sastavljen u skladu s postupkom navedenim u Prilogu III.2., doprinosom svakog projekta provedbi prioritetnih koridora i područja energetske infrastrukture te njihovom zadovoljenju kriterija iz članka 4.

Skupina prilikom sastavljanja svojeg regionalnog popisa:

(a) za svaki pojedinačni prijedlog projekta od zajedničkog interesa traži odobrenje država članica, na čije se državno područje projekt odnosi; ako država članica donese odluku o nedavanju svojeg odobrenja, dotičnoj skupini navodi opravdane razloge takve odluke;

(b) uzima u obzir savjet Komisije čiji je cilj imati savladiv ukupan broj projekata od zajedničkog interesa.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 16. kojima se utvrđuje popis projekata od zajedničkog interesa Unije („popis Unije”), podložno članku 172. drugom stavku UFEU-a. Popis Unije navodi se u obliku priloga ovoj Uredbi.

Prilikom izvršavanja svoje ovlasti, Komisija osigurava utvrđivanje popisa Unije svake dvije godine, na temelju regionalnih popisa koje donose tijela odlučivanja skupina kako je utvrđeno u Prilogu III.1. točki (2), slijedeći postupak naveden u stavku 3. ovog članka.

Prvi popis Unije donosi se do 30. rujna 2013.

5. Prilikom donošenja popisa Unije na temelju regionalnih popisa, Komisija:

(a) osigurava uvrštavanje samo onih projekata koji zadovoljavaju kriterije iz članka 4.;

(b) osigurava dosljednost između regija, uzimajući u obzir mišljenje Agencije iz Priloga III.2. točke (12);

(c) uzima u obzir svako mišljenje država članica kako je navedeno u Prilogu III.2. točki (9); i

(d) teži savladivom ukupnom broju projekata od zajedničkog interesa na popisu Unije.

6. Projekti od zajedničkog interesa uvršteni na popis Unije sukladno stavku 4. ovog članka postaju sastavni dio relevantnih regionalnih investicijskih planova na temelju članka 12. uredbi (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 i dotičnih nacionalnih 10-godišnjih planova razvoja mreže na temelju članka 22. direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ i drugih dotičnih nacionalnih infrastrukturnih planova, prema potrebi. Ti projekti dobivaju najveći mogući prioritet u okviru svakog od tih planova.

Članak 4.

Kriteriji za projekte od zajedničkog interesa

1. Projekti od zajedničkog interesa zadovoljavaju sljedeće opće kriterije:

(a) projekt je nužan za barem jedan od prioritetnih koridora i područja energetske infrastrukture;

(b) potencijalne cjelokupne koristi projekta, procijenjene u skladu s odgovarajućim posebnim kriterijima iz stavka 2., dugoročno nadilaze njegove troškove, i

(c) projekt zadovoljava bilo koji od sljedećih kriterija:

i. uključuje najmanje dvije države članice izravnim prelaskom granice dvije ili više država članica;

ii. nalazi se na državnom području jedne države članice i ima značajan prekogranični učinak naveden u Prilogu IV.1.;

iii. prelazi granicu najmanje jedne države članice i zemlje Europskoga gospodarskoga prostora.

2. Sljedeći posebni kriteriji primjenjuju se na projekte od zajedničkog interesa koji pripadaju posebnim kategorijama energetske infrastrukture:

- (a) za projekte prijenosa i skladištenja električne energije koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu II.1. točkama od (a) do (d), projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. integraciji tržišta, između ostalog, ukidanjem izolacije najmanje jedne države članice i smanjenjem uskih grla energetske infrastrukture; tržišnom natjecanju i fleksibilnosti sustava;
  - ii. održivosti, između ostalog, putem uključivanja obnovljive energije u mrežu i prijenosa te energije do velikih potrošačkih centara i skladišta;
  - iii. sigurnosti opskrbe, između ostalog putem interoperabilnosti, odgovarajućih priključaka te sigurnog i pouzdanog rada sustava;
- (b) za plinske projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedene u Prilogu II.2., projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. integraciji tržišta, između ostalog, ukidanjem izolacije najmanje jedne države članice i smanjenjem uskih grla energetske infrastrukture; interoperabilnosti i fleksibilnosti sustava;
  - ii. sigurnosti opskrbe, između ostalog, putem odgovarajućih priključaka i diversifikacije izvora opskrbe, drugih strana u opskrbi i pravaca;
  - iii. tržišnom natjecanju, između ostalog, putem diversifikacije izvora opskrbe, drugih strana u opskrbi i pravaca;
  - iv. održivosti, između ostalog putem smanjenja emisija, podupiranjem povremene proizvodnje obnovljive energije i povećanjem uporabe obnovljivog plina;
- (c) za projekte električne pametne mreže koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture navedenoj u Prilogu II.1. točki (e), projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. povezivanju i uključivanju korisnika mreže s novim tehničkim zahtjevima u vezi s njihovom ponudom i potražnjom električne energije;
  - ii. učinkovitosti i interoperabilnosti prijenosa i distribucije električne energije u svakodnevnom radu mreže;
  - iii. sigurnosti mreže, kontroli sustava i kvaliteti opskrbe;
  - iv. optimiziranom planiranju budućih isplativih ulaganja u mrežu;
  - v. funkcioniranju tržišta i uslugama klijenata;
  - vi. uključivanju korisnika u upravljanje njihovom uporabom energije;
- (d) za projekte transporta nafte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu II.3., projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. sigurnosti opskrbe smanjenjem ovisnosti o jednom izvoru ili pravcu opskrbe;
  - ii. učinkovitoj i održivoj primjeni resursa putem ublažavanja rizika za okoliš;
  - iii. interoperabilnosti;
- (e) za projekte transporta ugljikovog dioksida koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu II.4., projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
- i. izbjegavanju emisija ugljikovog dioksida održavajući sigurnost energetske opskrbe;
  - ii. povećanju otpornosti i sigurnosti transporta ugljikovog dioksida;
  - iii. učinkovitim korištenju resursa, omogućivanjem povezivanja više izvora ugljikovih dioksida i skladišta putem zajedničke infrastrukture i smanjenjem opterećenja i rizika za okoliš.
3. Za projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu II.1. do 3., kriteriji navedeni u ovom članku procjenjuju se u skladu s pokazateljima iz Priloga IV.2. do 5.

4. S ciljem olakšavanja procjene svih projekata koji bi mogli biti prihvatljivi kao projekti od zajedničkog interesa i koji bi mogli biti izvršeni na regionalni popis, svaka skupina procjenjuje doprinos svakog projekta provedbi istog prioritetnog koridora ili područja na transparentan i objektivan način. Svaka skupina utvrđuje svoju metodu procjene na osnovi ukupnog doprinosa kriterijima iz stavka 2.; ta procjena dovodi do razvrstavanja projekata za internu primjenu skupine. Niti regionalni popis niti popis Unije ne sadrže nikakvo razvrstavanje niti se takvo razvrstavanje koristi za neke kasnije svrhe osim kako je opisano u Prilogu III.2. točki (14).

Prilikom procjene projekata, svaka skupina može nadalje uzeti u obzir:

- (a) hitnost svakog predloženog projekta kako bi se udovoljilo ciljevima energetske politike Unije o integraciji tržišta, između ostalog, ukidanjem izolacije najmanje jedne države članice i tržišnog natjecanja, održivosti i sigurnosti opskrbe;
- (b) broj država članica na koje svaki projekt utječe, osiguravajući jednake mogućnosti za projekte koji uključuju rubne države članice;
- (c) doprinos svakog projekta teritorijalnoj koheziji; i
- (d) komplementarnost u vezi s drugim predloženim projektima.

Za projekte pametne mreže koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture navedenoj u Prilogu II.1. točki (e), razvrstavanje se provodi za one projekte koji utječu na dvije iste države članice i u obzir se također uzima broj korisnika na koje projekt utječe, godišnja potrošnja energije i udio proizvodnje iz izvora, koje nije moguće revidirati, u području tih korisnika.

Članak 5.

Provedba i praćenje

1. Promotori projekta izrađuju plan provedbe za projekte od zajedničkog interesa, uključujući raspored za svaki od sljedećeg:

- (a) studije izvedivosti i projektne studije;
- (b) odobrenje nacionalnog regulatornog tijela ili nekog drugog dotičnog tijela;
- (c) izgradnju i puštanje u rad;
- (d) izdavanje dozvola iz članka 10. stavka 4. točke (b).

2. Operatori prijenosnih sustava (TSO), operatori distribucijskih sustava i drugi operatori međusobno surađuju s ciljem olakšavanja razvoja projekata od zajedničkog interesa u njihovom području.

3. Agencija i dotične skupine prate napredak postignut na provedbi projekata od zajedničkog interesa i, prema potrebi, daju preporuke kako bi se olakšala provedba projekata od zajedničkog interesa. Skupine mogu zahtijevati dostavljanje dodatnih informacija u skladu sa stavicama 4., 5. i 6., sazivati sastanke s dotičnim stranama i pozvati Komisiju da provjeri dostavljene informacije na mjestu.

4. Do 31. ožujka svake godine nakon godine uključivanja projekta od zajedničkog interesa na popis Unije u skladu s člankom 3., promotori projekta podnose godišnje izvješće, za svaki projekt koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu II.1. i 2., nadležnom tijelu iz članka 8. i bilo Agenciji ili, za projekte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.3. i 4., dotičnoj skupini. U tom je izvješću detaljno opisano sljedeće:

- (a) napredak postignut na razvoju, izgradnji i puštanju projekta u rad, posebno u pogledu postupaka izdavanja dozvola i savjetovanja;
- (b) prema potrebi, kašnjenja u odnosu na plan provedbe, razlozi takvih kašnjenja i drugih teškoća na koje se naišlo;
- (c) prema potrebi, revidirani plan čiji je cilj prevladavanje kašnjenja.

5. U roku od tri mjeseca od primitka godišnjih izvješća iz stavka 4. ovog članka, Agencija podnosi skupinama konsolidirano izvješće za projekte od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. i 2., evaluirajući postignuti napredak i, prema potrebi, daje preporuke o tome kako prevladati kašnjenja i moguće teškoće. U tom se konsolidiranom izvješću također evaluira, u skladu s člankom 6. stavicama 8. i 9. Uredbe (EZ) br. 713/2009, dosljedna provedba razvojnih planova mreža na razini Unije u vezi s prioritetnim koridorima i područjima energetske infrastrukture.

6. Svake godine nadležna tijela iz članka 8. podnose izvješće odnosnoj skupini o napretku i, prema potrebi, kašnjenjima u provedbi projekata od zajedničkog interesa koji se nalaze na njihovom državnom području s obzirom na postupke izdavanja dozvola te o razlozima takvih kašnjenja.

7. Ako puštanje u rad projekta od zajedničkog interesa kasni u odnosu na plan provedbe, zbog razloga koji nisu viši razlozi izvan kontrole promotora projekta:

- (a) u mjeri u kojoj se mjere iz članka 22. stavka 7. točke (a), (b) ili (c) direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ primjenjuju u skladu s odnosnim nacionalnim pravom, nacionalna regulatorna tijela osiguravaju provedbu ulaganja;
- (b) ako se mjere nacionalnih regulatornih tijela u skladu s točkom (a) ne primjenjuju, promotor projekta odabire treću stranu za financiranje ili izgradnju čitavog ili dijela projekta. Promotor projekta to čini prije nego što kašnjenje u odnosu na datum puštanja u rad iz plana provedbe premaši dvije godine;
- (c) ako treća strana nije odabrana u skladu s točkom (b), država članica ili, kada je država članica to predvidjela, nacionalno regulatorno tijelo mogu, u roku od dva mjeseca od isteka razdoblja iz točke (b), odrediti treću stranu za financiranje ili izgradnju projekta koju promotor projekta prihvaća;
- (d) ako kašnjenje u odnosu na datum puštanja u rad iz plana provedbe premaši dvije godine i dva mjeseca, Komisija, podložno sporazumu i uz punu suradnju dotičnih država članica, može pokrenuti poziv na podnošenje prijedloga otvoren svakoj trećoj strani sposobnoj da postane promotor projekta za izgradnju projekta u skladu s dogovorenim rasporedom;
- (e) u slučaju primjene točke (c) ili (d), operator sustava u čijem se području ulaganje nalazi daje operatorima zaduženima za provedbu ili ulagateljima ili trećoj strani sve informacije nužne za realizaciju ulaganja, povezuje nova sredstva s prijenosnom mrežom te općenito ulaže najveće napore s ciljem olakšavanja provedbe ulaganja i sigurnog, pouzdanog i učinkovitog rada i održavanja projekta od zajedničkog interesa.

8. Projekt od zajedničkog interesa može se maknuti s popisa Unije u skladu s postupkom navedenim u članku 3. stavku 4. ako se njegovo uključivanje na taj popis temeljilo na netočnim informacijama koje su bile presudni čimbenik za takvo uvršćavanje ili ako projekt nije u skladu s pravom Unije.

9. Projekti koji više nisu na popisu Unije gube sva prava i obveze povezane sa statusom projekta od zajedničkog interesa koji proizlazi iz ove Uredbe.

Međutim, projekt koji više nije na popisu Unije, ali čiji je zahtjev za prijavu nadležno tijelo prihvatilo na pregled, zadržava prava i obveze koje proizlaze iz poglavlja III., osim ako projekt više nije na popisu zbog razloga navedenih u stavku 8.

10. Ovaj članak ne dovodi u pitanje niti jednu financijsku pomoć Unije odobrenu nekom projektu od zajedničkog interesa prije njegovog uklanjanja s popisa Unije.

Članak 6.

Europski koordinatori

1. Kada projekt od zajedničkog interesa naiđe na značajne teškoće u provedbi, Komisija može odrediti, u dogovoru s dotičnim državama članicama, europskog koordinatora na razdoblje do godinu dana koje se može dvaput obnoviti.

2. Europski koordinator:

- (a) promiče projekte za koje je određen europskim koordinatorom i prekogranični dijalog između promotora projekta i svih dotičnih dionika;
- (b) prema potrebi pomaže svim stranama u savjetovanju s dotičnim dionicima i ishoduju potrebnih dozvola za projekte;
- (c) prema potrebi, savjetuje promotore projekta o financiranju projekta;
- (d) osigurava da dotične države članice dobiju odgovarajuću podršku i strateško usmjerenje za pripremu i provedbu projekata;
- (e) podnosi Komisiji svake godine i, prema potrebi, nakon završetka svojeg mandata, izvješće o napretku projekata i o svim teškoćama i preprekama koje će vjerojatno uzrokovati značajno kašnjenje u pogledu datuma puštanja projekta u rad. Komisija prosljeđuje izvješće Europskom parlamentu i dotičnim skupinama.

3. Europski koordinator odabire se na temelju njegovog iskustva s obzirom na posebne zadatke koji mu se dodjeljuju za dotične projekte.

4. U odluci o određivanju europskog koordinatora određuju se nadležnosti, s detaljima o trajanju mandata, posebne zadaće i odgovarajući rokovi te metodologija koja se mora poštovati. Napori na koordinaciji razmjerni su složenosti i procijenjenim troškovima projekata.

5. Dotične države članice u potpunosti surađuju s europskim koordinatorom u izvršavanju njegovih zadaća iz stavaka 2. i 4.

POGLAVLJE III.

IZDAVANJE DOZVOLA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

Članak 7.

„Prioritetni status” projekata od zajedničkog interesa

1. Donošenjem popisa Unije određuje se, za potrebe bilo koje odluke donesene u postupku izdavanja dozvola, nužnost tih projekata sa stajališta energetske politike, ne dovodeći u pitanje točnu lokaciju, trasu ili tehnologiju projekta.

2. Za potrebe osiguranja učinkovite administrativne obrade zahtjeva za prijavu u vezi s projektima od zajedničkog interesa, promotori projekta i sva dotična tijela osiguravaju takvim zahtjevima najbržu pravno moguću obradu.

3. Kada takav status postoji u nacionalnom pravu, projektima od zajedničkog interesa dodjeljuje se status od najvećeg mogućeg nacionalnog značaja i kao takvi se obrađuju u postupcima izdavanja dozvola - i ako je nacionalnim pravom to omogućeno, u prostornom planiranju - uključujući one u vezi s procjenom utjecaja na okoliš, na način na koji je takva obrada predviđena nacionalnim pravom primjenjivim na odgovarajuću vrstu energetske infrastrukture.

4. Do 16. kolovoza 2013. Komisija izdaje neobvezujuće smjernice kojima državama članicama daje potporu u određivanju primjerenih zakonodavnih i nezakonodavnih mjera za racionalizaciju postupaka procjene utjecaja na okoliš i osigurava usklađenu primjenu postupaka utjecaja na okoliš koji se zahtijevaju na temelju prava Unije za projekte od zajedničkog interesa.

5. Države članice ocjenjuju, vodeći računa o smjernicama iz stavka 4., koje mjere racionalizacije postupaka procjene utjecaja na okoliš i osiguravanja usklađene primjene su moguće i obavješuju Komisiju o rezultatima.

6. U roku od devet mjeseci od datuma izdavanja smjernica iz stavka 4. države članice donose nezakonodavne mjere koje su odredile sukladno stavku 5.

7. U roku od 24 mjeseca od datuma izdavanja smjernica iz stavka 4., države članice donose zakonodavne mjere koje su odredile sukladno stavku 5. Te mjere ne dovode u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije.

8. S obzirom na utjecaje na okoliš navedene u članku 6. stavku 4. Direktive 92/43/EEZ i članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ, projekti od zajedničkog interesa smatraju se projektima javnog interesa sa stajališta energetske politike i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti navedeni u tim direktivama.

Ako se zahtijeva mišljenje Komisije u skladu s Direktivom 92/43/EEZ, Komisija i nadležno tijelo iz članka 9. ove Uredbe osiguravaju da se odluka u vezi prevladavajućeg javnog interesa projekta donese unutar roka sukladno članku 10. stavku 1. ove Uredbe.

Članak 8.

Organizacija postupka izdavanja dozvola

1. Do 16. studenoga 2013., svaka država članica određuje jedno nacionalno nadležno tijelo koje je odgovorno za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa.

2. Odgovornost nadležnog tijela iz stavka 1. i/ili zadaće s tim u vezi mogu se dodijeliti, ili dati na izvršenje, drugom tijelu u pogledu projekta od zajedničkog interesa ili određene kategorije projekata od zajedničkog interesa, pod uvjetom da:

(a) nadležno tijelo obavijesti Komisiju o takvoj dodjeli i da nadležno tijelo ili promotor projekta objavi te informacije na internetskoj stranici kako je navedeno u članku 9. stavku 7.;

(b) je samo jedno tijelo odgovorno za pojedini projekt od zajedničkog interesa, da je jedini kontakt za promotora projekta u postupku donošenja sveobuhvatne odluke za određeni projekt od zajedničkog interesa i da koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.

Nadležno tijelo može zadržati odgovornost utvrđivanja rokova, ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u skladu s člankom 10.

3. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće zahtjeve na temelju međunarodnog prava i prava Unije, nadležno tijelo poduzima radnje s ciljem olakšavanja donošenja sveobuhvatne odluke. Sveobuhvatna odluka donosi se unutar roka iz članka 10. stavka 1. i 2. i u skladu s jednom od sljedećih shema:

- (a) integrirana shema: sveobuhvatnu odluku donosi nadležno tijelo i ona predstavlja jedinu pravno obvezujuću odluku koja proizlazi iz zakonskog postupka izdavanja dozvola. Kada se projekt odnosi na druga tijela, ta tijela mogu, u skladu s nacionalnim pravom, dati svoje mišljenje u postupku, koje nadležno tijelo uzima u obzir;
- (b) koordinirana shema: sveobuhvatna odluka obuhvaća više pojedinačnih pravno obvezujućih odluka koje je donijelo nekoliko dotičnih tijela, a koje usklađuje nadležno tijelo. Nadležno tijelo može osnovati radnu skupinu u kojoj su zastupljena sva dotična tijela s ciljem sastavljanja rasporeda izdavanja dozvola u skladu s člankom 10. stavkom 4. točkom (b) te praćenja i koordiniranje njegove provedbe. Nadležno tijelo, uz savjetovanje s drugim dotičnim tijelima, prema potrebi, u skladu s nacionalnim pravom, i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene sukladno članku 10., određuje na pojedinačnoj osnovi razuman rok unutar kojeg se donose pojedinačne odluke. Nadležno tijelo može donijeti pojedinačnu odluku u ime drugog dotičnog nacionalnog tijela ako odluka tog tijela nije donesena unutar roka i ako kašnjenje ne može biti primjereno opravdano; ili ako je predviđeno nacionalnim pravom, i u mjeri u kojoj je to u skladu s pravom Unije, nadležno tijelo može smatrati da je drugo dotično nacionalno tijelo odobrilo ili odbacilo projekt ako odluka tog tijela nije donesena unutar roka. Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo može zanemariti pojedinačnu odluku drugog dotičnog nacionalnog tijela ako smatra da ta odluka nije dovoljno potkrijepljena s obzirom na osnovne dokaze koje je podnijelo dotično nacionalno tijelo; pri tom nadležno tijelo osigurava poštivanje relevantnih zahtjeva na temelju međunarodnog prava i prava Unije i valjano opravdava svoju odluku;
- (c) zajednička shema: sveobuhvatnu odluku koordinira nadležno tijelo. Nadležno tijelo, uz savjetovanje s drugim dotičnim tijelima, prema potrebi u skladu s nacionalnim pravom i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene sukladno članku 10., određuje na pojedinačnoj osnovi razuman rok unutar kojeg se donose pojedinačne odluke. Ono prati da dotična tijela poštuju rokove.

Ako se ne očekuje da dotično tijelo donese pojedinačnu odluku unutar roka, to tijelo odmah obavješćuje nadležno tijelo uz opravdanje za takvo kašnjenje. Zatim nadležno tijelo ponovno zadaje rok za donošenje takve pojedinačne odluke, pridržavajući se pritom ukupnih rokova utvrđenih sukladno članku 10.

Priznajući nacionalne specifičnosti u postupcima planiranja i izdavanja dozvola, države članice mogu odabrati između triju

shema iz prvog podstavka točaka (a), (b) i (c) s ciljem olakšavanja i koordinacije njihovih postupaka i odlučiti se za provedbu najučinkovitije sheme. Ako država članica odabere zajedničku shemu, obavješćuje Komisiju o razlozima takvog odabira. Komisija evaluira učinkovitost shema u izvješću iz članka 17.

4. Države članice mogu primijeniti različite sheme kako je navedeno u stavku 3. za projekte od zajedničkog interesa na kopnu i moru.

5. Ako projekt od zajedničkog interesa zahtijeva donošenje odluka u dvije ili više država članica, dotična nadležna tijela poduzimaju sve potrebne korake za djelotvornu i učinkovitu međusobnu suradnju i koordinaciju, uključujući u pogledu odredaba iz članka 10. stavka 4. Države članice nastoje osigurati zajedničke postupke, posebno u vezi s procjenom utjecaja na okoliš.

Članak 9.

Transparentnost i sudjelovanje javnosti

1. Do 16. svibnja 2014. država članica ili nadležno tijelo, prema potrebi u suradnji s ostalim zainteresiranim tijelima, objavljuje priručnik o postupanju u postupku izdavanja dozvola koji se odnosi na projekte od zajedničkog interesa. Priručnik se ažurira prema potrebi i dostupan je javnosti. Priručnik sadrži najmanje informacije navedene u Prilogu VI.1. Priručnik nije pravno obvezujući, ali može upućivati na relevantne pravne odredbe ili ih navoditi.

2. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve na temelju Aarhuške konvencije i Konvencije iz Espooa te odgovarajućeg prava Unije, sve strane uključene u postupak izdavanja dozvola slijede načela u vezi sa sudjelovanjem javnosti navedena u Prilogu VI.3.

3. Promotor projekta, unutar okvirnog razdoblja od tri mjeseca od početka postupka izdavanja dozvola u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a), izrađuje i dostavlja nadležnom tijelu koncept sudjelovanja javnosti, pridržavajući se postupka navedenog u priručniku iz stavka 1. i u skladu sa smjernicama navedenima u Prilogu VI. Nadležno tijelo zahtijeva izmjene ili odobrava koncept sudjelovanja javnosti u roku od tri mjeseca; pritom nadležno tijelo uzima u obzir svaki oblik sudjelovanja javnosti i javnog savjetovanja provedenog prije početka postupka izdavanja dozvola, u mjeri u kojoj je takvo sudjelovanje javnosti i javno savjetovanje ispunilo zahtjeve iz ovog članka.

Kada promotor projekta namjerava učiniti značajne promjene odobrenog koncepta, o tome obavješćuje nadležno tijelo. U tom slučaju nadležno tijelo može zatražiti izmjene.

4. Prije podnošenja konačnog i potpunog zahtjeva za prijavu nadležnom tijelu sukladno članku 10. stavku 1. točki (a), promotor projekta ili, kada se to zahtjeva nacionalnim pravom, nadležno tijelo provode najmanje jedno javno savjetovanje. To ne dovodi u pitanje bilo koje javno savjetovanje koje se provodi nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje razvoja u skladu s člankom 6. stavkom 2. Direktive 2011/92/EU. U okviru javnog savjetovanja dionici iz Priloga VI.3. točke (a) obavješćuju se o projektu u ranoj fazi te se pomaže utvrditi najprikladnija lokacija ili trasa kao i odgovarajuća pitanja koja će biti navedena u zahtjevu za prijavu. Najmanji zahtjevi koji se odnose na to javno savjetovanje navedeni su u Prilogu VI.5.

Promotor projekta priprema izvješće sa sažetkom rezultata aktivnosti povezanih sa sudjelovanjem javnosti prije podnošenja zahtjeva za prijavu, uključujući one aktivnosti koje se provode prije početka postupka izdavanja dozvola. Promotor projekta dostavlja izvješće nadležnom tijelu zajedno sa zahtjevom za prijavu. Ti se rezultati uzimaju u obzir u sveobuhvatnoj odluci.

5. U slučaju projekata koji prelaze granicu dviju ili više država članica, javna savjetovanja sukladno stavku 4. u svakoj od dotičnih država članica provode se unutar roka od najviše dva mjeseca od datuma početka prvog javnog savjetovanja.

6. U slučaju projekata koji će vjerojatno imati značajne negativne prekogranične utjecaje u jednoj ili više susjednih država članica, kada se primjenjuje članak 7. Direktive 2011/92/EU i Konvencija iz Espooa, određene informacije dostupne su nadležnom tijelu susjednih država članica. Nadležno tijelo susjednih država članica navodi, prema potrebi tijekom postupka obavješćivanja, želi li ono ili neko drugo dotično tijelo, sudjelovati u dotičnim postupcima javnog savjetovanja.

7. Promotor projekta ili, kada je to predviđeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo uspostavljaju i redovito ažuriraju internetsku stranicu s bitnim informacijama o projektu od zajedničkog interesa, koja je povezana s internetskom stranicom Komisije i koja udovoljava zahtjevima iz Priloga VI.6. Poslovno osjetljive informacije su povjerljive.

Promotori projekta također objavljuju bitne informacije drugim odgovarajućim sredstvima informiranja koja su javno dostupna.

Članak 10.

Trajanje i provedba postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola sastoji se od dvaju postupaka:

(a) postupka prije podnošenja zahtjeva, koji pokriva razdoblje između početka postupka izdavanja dozvola i prihvatanja podnesenog zahtjeva za prijavu od strane nadležnog tijela, a provodi se unutar okvirnog roka od dvije godine.

Taj postupak uključuje pripremu svih izvještaja o utjecaju na okoliš koje će izraditi promotori projekta.

Za potrebe utvrđivanja početka postupka izdavanja dozvola, promotori projekta obavješćuju u pisanom obliku nadležno tijelo dotičnih država članica o projektu, uz podnošenje detaljnog nacrt projekta. Najkasnije tri mjeseca nakon primitka obavijesti, nadležno tijelo, također i u ime ostalih dotičnih tijela, prihvaća ili, ako smatra da projekt još nije dovoljno sazrio da uđe u postupak izdavanja dozvola, odbija obavijest u pisanom obliku. U slučaju odbijanja, nadležno tijelo opravdava svoju odluku, također i u ime drugih dotičnih tijela. Kao početak postupka izdavanja dozvola smatra se datum kada je nadležno tijelo potpisalo primitak obavijesti. Kada su uključene dvije ili više država članica, datum kada je dotično nadležno tijelo prihvatilo posljednju obavijest služi kao datum početka postupka izdavanja dozvola;

(b) zakonskog postupka izdavanja dozvola, koji obuhvaća razdoblje od datuma prihvatanja dostavljenog zahtjeva za prijavu do donošenja sveobuhvatne odluke, koji ne smije trajati dulje od godinu dana i šest mjeseci. Države članice mogu utvrditi raniji rok, ako to smatraju primjerenim.

2. Ukupno trajanje obaju postupaka iz stavka 1. ne smije biti dulje od tri godine i šest mjeseci. Međutim, ako nadležno tijelo smatra da jedan ili oba postupka u okviru postupka izdavanja dozvola neće biti dovršeni prije rokova utvrđenih u stavku 1., može donijeti odluku, prije njihovog isteka i na pojedinačnoj osnovi, o produljenju jednog ili obaju rokova za najviše devet mjeseci za oba postupka zajedno.

U tom slučaju, nadležno tijelo obavješćuje dotičnu skupinu i predstavlja joj mjere koje su poduzete ili će se poduzeti kako bi se postupak izdavanja dozvola okončao s najmanjim mogućim zakašnjenjem. Skupina može zatražiti od nadležnog tijela redovito podnošenje izvješća o napretku postignutom s tim u vezi.

3. U državama članicama gdje se utvrđivanje trase ili lokacije provedeno samo za posebne potrebe planiranog projekta, uključujući planiranje specifičnih koridora mrežnih infrastruktura, ne može uvrstiti u postupak koji dovodi do sveobuhvatne odluke, odgovarajuća odluka donosi se unutar zasebnog roka od šest mjeseci, počevši od datuma kada je promotor podnio konačne i potpune dokumente zahtjeva.

U tom slučaju, razdoblje produljenja iz stavka 2. skraćuje se na šest mjeseci, uključujući za postupak iz ovog stavka.

4. Postupak prije podnošenja zahtjeva sastoji se od sljedećih koraka:

- (a) po primitku obavijesti sukladno stavku 1. točki (a), nadležno tijelo utvrđuje, u bliskoj suradnji s drugim dotičnim tijelima i prema potrebi na temelju prijedloga promotora projekta, opseg gradiva i detaljnost informacija koje promotor projekta mora dostaviti, kao dio zahtjeva za prijavu, za dobivanje sveobuhvatne odluke. Kontrolna lista iz Priloga VI.1. točke (e) služi kao osnova za ovo utvrđivanje;
- (b) nadležno tijelo izrađuje, u bliskoj suradnji s promotorom projekta i drugim dotičnim tijelima te uzimajući u obzir rezultate aktivnosti provedenih na temelju točke (a), detaljni raspored za postupak izdavanja dozvola u skladu sa smjernicama iz Priloga VI.2.

Za projekte koji prelaze granicu između dvije ili više država članica, nadležna tijela dotičnih država članica izrađuju zajednički raspored u kojem nastoje uskladiti svoje rasporede;

- (c) po primitku nacрта zahtjeva, nadležno tijelo, prema potrebi, i uključujući u ime drugih dotičnih nadležnih tijela, traži od promotora projekta da dostavi podatke koji nedostaju, a koji se mogu odnositi samo na teme utvrđene pod točkom (a). U roku od tri mjeseca od podnošenja informacija koje nedostaju, nadležno tijelo prihvaća ispitivanje zahtjeva u pisanom obliku. Dodatne informacije mogu se zatražiti samo ako je to opravdano novim okolnostima.

5. Promotor projekta osigurava cjelovitost i primjerenu kvalitetu zahtjeva za prijavu te traži čim prije mišljenje nadležnog tijela tijekom postupka prije podnošenja zahtjeva. Promotor

projekta u potpunosti surađuje s nadležnim tijelom kako bi se zadovoljili rokovi i poštovao detaljan raspored kako je definirano u stavku 4. točki (b).

6. Rokovi utvrđeni u ovom članku ne dovode u pitanje obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava i prava Unije kao ni upravne žalbene postupke i pravna sredstva pred sudom.

POGLAVLJE IV.

REGULATORNA OBRADA

Članak 11.

Analiza troškova i koristi energetskeg sustava

1. Do 16. studenoga 2013., Europska mreža operatora prijenosnih sustava (ENTSO) za električnu energiju i ENTSO za plin objavljuje i dostavlja državama članicama, Komisiji i Agenciji svoje odnosne metodologije, uključujući oblikovanje mreža i tržišta, za usklađenu analizu troškova i koristi energetskeg sustava na razini Unije za projekte od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama od (a) do (d) i Prilogu II.2. Te se metodologije primjenjuju prilikom izrade svakog narednog 10-godišnjeg plana razvoja mreže koji izrađuje ENTSO za električnu energiju ili ENTSO za plin sukladno članku 8. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i članku 8. Uredbe (EZ) br. 715/2009. Metodologije se izrađuju u skladu s načelima navedenima u Prilogu V. i sukladne su pravilima i pokazateljima navedenima u Prilogu IV.

Prije dostavljanja svojih odnosnih metodologija, ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin provode opsežan savjetodavni postupak uključujući najmanje organizacije koje zastupaju sve relevantne dionike - i, ako se to smatra primjerenim, same dionike - nacionalna regulatorna tijela i druga nacionalna tijela.

2. U roku od tri mjeseca od dana primitka metodologija, Agencija daje mišljenje državama članicama i Komisiji o metodologijama i objavljuje ga.

3. U roku od tri mjeseca od primitka mišljenja Agencije, Komisija daje mišljenje o metodologijama, a to isto mogu učiniti države članice. Mišljenja se dostavljaju ENTSO-u za električnu energiju ili ENTSO-u za plin.

4. U roku od tri mjeseca od dana primitka posljednje obavijesti primljene na temelju stavka 3., ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin donose svoje metodologije uzimajući u obzir mišljenja dobivena od država članica, Komisije i Agencije te ih dostavljaju Komisiji na odobrenje.

5. U roku od dva tjedna od odobrenja Komisije, ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin objavljuju svaka svoju metodologiju na svojim internetskim stranicama. Komisiji i Agenciji na njihov zahtjev prosljeđuju odgovarajuće ulazne skupove podatke kako je navedeno u Prilogu V.1. kao i druge relevantne podatke o mreži, protoku opterećenja i tržištu u dovoljno točnom obliku u skladu s nacionalnim pravom i odgovarajućim sporazumima o povjerljivosti. Podaci vrijede od datuma zahtjeva. Komisija i Agencija osiguravaju povjerljivo postupanje s primljenim podacima, kako od strane njih samih tako od strane bilo koje strane koja za njih obavlja analitički posao na temelju tih podataka.

6. Metodologije se redovito ažuriraju i poboljšavaju u skladu sa stavcima od 1. do 5. Agencija, na vlastitu inicijativu ili na opravdani zahtjev nacionalnih regulatornih tijela ili dionika, i nakon formalnog savjetovanja s organizacijama koje zastupaju sve relevantne dionike i Komisiju, može zatražiti takva ažuriranja i poboljšanja uz navođenje opravdanih razloga i vremenskih okvira. Agencija objavljuje zahtjeve nacionalnih regulatornih tijela ili dionika i sve relevantne neposlovne osjetljive dokumente koji dovode do zahtjeva Agencije za ažuriranjem ili poboljšanjem.

7. Do 16. svibnja 2015. nacionalna regulatorna tijela koja surađuju u okviru Agencije utvrđuju i stavljanju na raspolaganje javnosti skup pokazatelja i odgovarajuće referentne vrijednosti radi usporedbe jediničnih troškova ulaganja za usporedive projekte infrastrukturnih kategorija uvrštene u Prilog II.1. i 2. Te referentne vrijednosti mogu koristiti ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin za analize troškova i koristi koje se provode za naredne 10-godišnje planove razvoja mreže.

8. Do 31. prosinca 2016. ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin zajednički podnose Komisiji i Agenciji model usklađenog i međusobno povezanog tržišta i mreže električne energije i plina, uključujući infrastrukturu za prijenos električne energije i plina, kao i skladištenje i objekte za ukapljeni prirodni plin (LNG), koji obuhvaća prioritete koridore i područja energetske infrastrukture i izrađen je u skladu s načelima navedenim u Prilogu V. Nakon što Komisija odobri taj model u skladu s postupkom navedenim u stavcima od 2. do 4., uvrštava se u metodologije.

Članak 12.

Omogućivanje ulaganja s prekograničnim učincima

1. Učinkovito nastale troškove ulaganja, koji ne uključuju troškove održavanja, u vezi s projektom od zajedničkog interesa koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama (a), (b) i (d) i Prilogu II.2. snosi dotični operator prijenosnog sustava (TSO) ili promotori projekta prijenosne infrastrukture

država članica kojima projekt osigurava neto pozitivan učinak i u mjeri u kojoj nisu obuhvaćeni naknadama za zagušenje ili drugim pristojbama, plaćaju ih korisnici mreže putem tarifa za pristup mreže u toj ili tim državama članicama.

2. Za projekt od zajedničkog interesa koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama (a), (b) i (d) i Prilogu II.2., stavak 1. primjenjuje se samo ako barem jedan promotor projekta zatražiti od dotičnih nacionalnih tijela primjenu ovog članka za sve ili dijelove troškova projekta. Za projekt od zajedničkog interesa koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu II.2., stavak 1. primjenjuje se samo ako je procjena potražnje tržišta već provedena i ako je pokazala da se ne može očekivati da učinkovito nastali troškovi ulaganja budu pokriveni tarifama.

Ako projekt ima nekoliko promotora projekta, dotična nacionalna regulatorna tijela odmah zahtijevaju od svih promotora projekta da zajednički podnesu zahtjev za ulaganje u skladu sa stavkom 3.

3. Za projekt od zajedničkog interesa na koji se primjenjuje stavak 1., promotori projekta redovito obavješćuju sva dotična nacionalna regulatorna tijela, najmanje jednom godišnje i do trenutka puštanja projekta u rad, o napretku tog projekta i utvrđivanju troškova i učinaka s tim u vezi.

Čim se projekt dovoljno razvije, promotori projekta, nakon savjetovanja s operatorima prijenosnih sustava (TSO) iz država članica kojima projekt osigurava značajan neto pozitivan učinak, podnose zahtjev za ulaganje. Taj zahtjev za ulaganje uključuje zahtjev za prekograničnu raspodjelu troškova i podnosi se svim dotičnim nacionalnim regulatornim tijelima te mu se prilaže sljedeće:

- (a) analiza troškova i koristi specifična za projekt sukladno metodologiji izrađenoj u skladu s člankom 11. i uzimajući u obzir troškove izvan granica dotične države članice;
- (b) plan poslovanja s evaluacijom financijske održivosti projekta, uključujući odabrano rješenje financiranja i za projekt od zajedničkog interesa koji pripada kategoriji iz Priloga II.2., rezultate ispitivanja tržišta; i
- (c) utemeljeni prijedlog za prekograničnu raspodjelu troškova ako se promotori projekta s tim suglase.

Ako projekt promiče nekoliko promotora projekta, zajednički podnose zahtjev za ulaganje.

Za projekte uvrštene na prvi popis Unije, promotori projekta podnose svoj zahtjev za ulaganje do 31. listopada 2013.

Nacionalna regulatorna tijela po primitku bez odlaganja šalju primjerak svakog zahtjeva za ulaganje na znanje Agenciji.

Nacionalna regulatorna tijela i Agencija čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

4. U roku od šest mjeseci od datuma kada su dotična nacionalna regulatorna tijela primila zadnji zahtjev za ulaganje, nacionalna regulatorna tijela, nakon savjetovanja s dotičnim promotorima projekta, donose usklađene odluke o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator sustava za projekt, kao i njihovo uvrštenje u tarife. Nacionalna regulatorna tijela mogu donijeti odluku o raspodjeli samo dijela troškova ili mogu odlučiti o raspodjeli troškova u paket nekoliko projekata zajedničkog interesa.

Prilikom raspodjele troškova nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir stvarne ili procijenjene:

- naknade za zagušenje ili druge pristojbe,
- prihode koji proizlaze iz mehanizma međusobne naknade operatora prijenosnih sustava, utvrđenog na temelju članka 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009.

Pri odlučivanju o raspodjeli troškova preko granica u obzir se uzimaju ekonomski, socijalni i troškovi za okoliš, kao i koristi projekta u dotičnim državama članicama i moguća potreba za financijskom potporom.

Pri odlučivanju o raspodjeli troškova preko granica dotična nacionalna regulatorna tijela, uz savjetovanje s dotičnim promotorima prijenosnih sustava (TSO), traže zajednički dogovor na temelju, ali ne ograničavajući se na informacije navedene u stavku 3. točkama (a) i (b).

Ako projekt od zajedničkog interesa ublažava negativne vanjske učinke, kao što je protok petlje, i ako se taj projekt od zajedničkog interesa provodi u državi članici izvora negativnog

vanjskog učinka, takvo ublaživanje ne smatra se prekograničnom koristi i stoga ne predstavlja temelj za raspodjelu troškova operatorima prijenosnih sustava (TSO) država članica pogodjenih tim negativnim vanjskim učincima.

5. Nacionalna regulatorna tijela, na temelju prekogranične raspodjele troškova iz stavka 4. ovog članka, uzimaju u obzir stvarne troškove koje snosi operator prijenosnog sustava (TSO) ili drugi promotor projekta kao rezultat ulaganja prilikom utvrđivanja ili odobravanja tarifa u skladu s člankom 37. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/72/EZ i člankom 41. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ, u mjeri u kojoj ti troškovi odgovaraju onima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora.

Nacionalna regulatorna tijela obavješćuju Agenciju o odluci o raspodjeli troškova bez odlaganja zajedno sa svim relevantnim informacijama u vezi s tom odlukom. Informacije posebno sadrže detaljne razloge na temelju kojih su troškovi raspoređeni između država članica, poput sljedećeg:

- (a) evaluacije utvrđenih učinaka, uključujući dotične tarife za mrežu, na svaku od dotičnih država članica;
- (b) evaluacije plana poslovanja iz stavka 3. točke (b);
- (c) pozitivnih vanjskih učinaka na regionalnoj razini ili na razini Unije koje bi projekt mogao proizvesti;
- (d) rezultata savjetovanja s dotičnim promotorima projekta.

Odluka o raspodjeli troškova objavljuje se.

6. Kada dotična nacionalna regulatorna tijela nisu postigla dogovor o zahtjevu za ulaganje u roku od šest mjeseci od datuma kada je zadnje od dotičnih nacionalnih regulatornih tijela primilo zahtjev, o tome odmah obavješćuju Agenciju.

U tom slučaju ili na temelju zajedničkog zahtjeva dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, odluku o zahtjevu za ulaganje uključujući prekograničnu raspodjelu troškova iz stavka 3. kao i načinu na koji se trošak ulaganja odražava u tarifama, donosi Agencija u roku od tri mjeseca od dana njegovog upućivanja Agenciji.

Prije donošenja takve odluke, Agencija se savjetuje s dotičnim nacionalnim regulatornim tijelima i promotorima projekta. Tromjesečno razdoblje iz drugog podstavka može se produljiti za dodatno razdoblje od dva mjeseca kada Agencija traži dodatne informacije. To dodatno razdoblje počinje na dan koji slijedi nakon primitka potpunih informacija.

Odluka o raspodjeli troškova objavljuje se. Primjenjuju se članci 19. i 20. Uredbe (EZ) br. 713/2009.

7. Agencija bez odlaganja dostavlja Komisiji primjerak svih odluka o raspodjeli troškova, zajedno sa svim relevantnim informacijama s obzirom na svaku odluku. Te se informacije mogu podnijeti u zbirnom obliku. Komisija čuva povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

8. Ta odluka o raspodjeli troškova ne utječe na pravo operatora prijenosnih sustava (TSO) na primjenu i na pravo nacionalnih regulatornih tijela na odobravanje pristojba za pristup mrežama u skladu s člankom 32. Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ, člankom 14. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009.

9. Ovaj se članak ne primjenjuje na projekte od zajedničkog interesa koji su izuzeti:

(a) iz članaka 32., 33., 34. i članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ sukladno članku 36. Direktive 2009/73/EZ;

(b) iz članka 16. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 32. i članka 37. stavaka 6. i 10. Direktive 2009/72/EZ u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009;

(c) na temelju članka 22. Direktive 2003/55/EZ ⁽¹⁾; ili

(d) na temelju članka 7. Uredbe (EZ) br. 1228/2003 ⁽²⁾.

Članak 13.

Poticaji

1. Kada promotor projekta snosi veće rizike razvoja, izgradnje, rada ili održavanja projekta od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama (a),

⁽¹⁾ Direktiva 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina (SL L 176, 15.7.2003., str. 57.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 1228/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije (SL L 176, 15.7.2003., str. 1.).

(b) i (d) i Prilogu II.2., u odnosu na rizike koji se uobičajeno pojavljuju u vezi s usporedivim infrastrukturnim projektom, države članice i nacionalna regulatorna tijela osiguravaju da se odgovarajući poticaji odobre za taj projekt u skladu s člankom 37. stavkom 8. Direktive 2009/72/EZ, člankom 41. stavkom 8. Direktive 2009/73/EZ, člankom 14. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na projekte od zajedničkog interesa izuzete:

(a) iz članaka 32., 33., 34. i članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ sukladno članku 36. Direktive 2009/73/EZ;

(b) iz članka 16. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 32. i članka 37. stavaka 6. i 10. Direktive 2009/72/EZ u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009;

(c) na temelju članka 22. Direktive 2003/55/EZ; ili

(d) na temelju članka 7. Uredbe (EZ) br. 1228/2003.

2. Prilikom odlučivanja o dodjeli poticaja iz stavka 1. nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir rezultate analize troškova i koristi na temelju metodologije izrađene u skladu s člankom 11. i posebno pozitivnih vanjskih učinaka koje na regionalnoj razini ili na razini Unije proizvodi projekt. Nacionalna regulatorna tijela provode daljnju analizu specifičnih rizika koje snose promotori projekta, poduzetih mjera ublažavanja rizika i opravdanja za taj profil rizika s obzirom na neto pozitivan učinak koji donosi projekt u usporedbi s manje rizičnom alternativom. Prihvatljivi rizici posebno uključuju rizike povezane s novim tehnologijama prijenosa, na kopnu i moru, rizike povezane s nedostatnim povratom troškova i rizike razvoja.

3. Poticaji dodijeljeni odlukom uzimaju u obzir specifičnu prirodu nastalog rizika i mogu, između ostalog, obuhvaćati:

(a) pravila o prethodnom ulaganju; ili

(b) pravila o priznavanju učinkovito nastalih troškova prije puštanja projekta u rad; ili

(c) pravila o osiguranju dodatnog povrata na uloženi kapital za projekt; ili

(d) druge mjere koje se smatraju potrebnima i primjerenima.

4. Do 31. srpnja 2013. svako nacionalno regulatorno tijelo dostavlja Agenciji svoju metodologiju i kriterije korištene za evaluaciju ulaganja u infrastrukturne projekte u području električne energije i plina te prema potrebi veće rizike tih projekata.

5. Uzimajući u obzir informacije primljene sukladno stavku 4. ovog članka, Agencija do 31. prosinca 2013. olakšava razmjenu dobrih praksa i daje preporuke u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 713/2009 u vezi s:

(a) poticajima iz stavka 1. na osnovi uspoređivanja s najboljim praksama nacionalnih regulatornih tijela;

(b) zajedničkom metodologijom evaluacije nastalih većih rizika ulaganja u infrastrukturne projekte u području električne energije i plina.

6. Do 31. ožujka 2014. svako nacionalno regulatorno tijelo objavljuje svoju metodologiju i kriterije korištene za evaluaciju ulaganja u infrastrukturne projekte u području električne energije i plina te prema potrebi veće rizike tih projekata.

7. Kada mjere iz stavaka 5. i 6. nisu dovoljne za osiguranje pravovremene provedbe projekata od zajedničkog interesa, Komisija može izdati smjernice u vezi s poticajima utvrđenima u ovom članku.

POGLAVLJE V.

FINANCIRANJE

Članak 14.

Prihvatljivost projekata za financijsku pomoć Unije

1. Projekti od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1., 2. i 4. prihvatljivi su za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za studije i financijskih instrumenata.

2. Projekti od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1 točkama od (a) do (d) i Prilogu II.2., izuzev projekata crpnog sustava za balansiranje elektroenergetskog sustava također su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za radove ako zadovoljavaju sve sljedeće kriterije:

(a) analiza troškova i koristi određenog projekta u skladu s člankom 12. stavkom 3. točkom (a) daje dokaze o postojanju značajnih pozitivnih vanjskih učinaka, kao što je sigurnost opskrbe, solidarnost ili inovativnost;

(b) za projekt je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova sukladno članku 12.; ili, kada je riječ o projektima od zajedničkog interesa koji pripadaju kategoriji navedenoj u Prilogu II.1. točki (c) i za koje stoga odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova nije donesena, cilj projekta je pružiti usluge preko granica, donijeti tehnološku inovaciju i osigurati zaštitu rada prekogranične mreže;

(c) projekt nije poslovno održiv u skladu s planom poslovanja i drugim procjenama, koje su posebno proveli mogući ulagatelji ili davatelji kredita ili nacionalno regulatorno tijelo. Odluka o poticajima i njezino opravdanje iz članka 13. stavka 2. uzimaju se u obzir prilikom ocjenjivanja komercijalne održivosti projekta.

3. Projekti od zajedničkog interesa provedeni u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 7. točke (d) također su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za radove ako zadovoljavaju kriterije navedene u stavku 2. ovog članka.

4. Projekti od zajedničkog interesa koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točki (e) i 4. također su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za radove ako dotični promotori projekta mogu jasno dokazati značajne pozitivne vanjske učinke koje projekti donose i nedostatak njihove komercijalne održivosti, u skladu s planom poslovanja i drugim procjenama, koje posebno provode mogući ulagatelji ili davatelji kredita ili, prema potrebi, nacionalno regulatorno tijelo.

Članak 15.

Smjernice za kriterije dodjele financijske pomoći Unije

Posebni kriteriji navedeni u članku 4. stavku 2. i parametri navedeni u članku 4. stavku 4. također se smatraju ciljevima prilikom utvrđivanja kriterija za dodjelu financijske pomoći Unije u relevantnoj uredbi o instrumentu za povezivanje Europe.

Članak 16.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od 15. svibnja 2013. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja tog razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produženju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom mogu trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dana nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Izvješćivanje i evaluacija

Komisija najkasnije 2017. godine objavljuje izvješće o provedbi projekata od zajedničkog interesa i dostavlja ga Europskom parlamentu i Vijeću. U tom se izvješću daje evaluacija:

- (a) napretka postignutog u planiranju, razvoju, izgradnji i puštanju u rad projekata od zajedničkog interesa odabranih u skladu s člankom 3. i, prema potrebi, kašnjenja u provedbi i drugih teškoća koje su se pojavile;
- (b) sredstava koje je Unija rezervirala i isplatila za projekte od zajedničkog interesa u odnosu na ukupnu vrijednost financiranih projekata od zajedničkog interesa;
- (c) u sektorima električne energije i plina, razvoja međusobne povezanosti između država članica, odgovarajućeg razvoja cijena energije, kao i broja kvarova mrežnog sustava, njihovih uzroka i povezanih gospodarskih troškova;

(d) izdavanja dozvola i sudjelovanja javnosti, posebno:

- i. prosječnog i najduljeg ukupnog trajanja postupaka izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa, uključujući trajanje svakog koraka postupka prije podnošenja zahtjeva, u odnosu na vrijeme predviđeno početnim glavnim ključnim točkama iz članka 10. stavka 4.;
- ii. razine suprotstavljanja s kojim se suočavaju projekti od zajedničkog interesa (posebno broj pisanih prigovora tijekom postupka javnog savjetovanja, broj pravnih sredstava);
- iii. pregleda najboljih i inovativnih praksa u vezi s angažmanom dionika i ublažavanjem utjecaja na okoliš tijekom postupaka izdavanja dozvola i provedbe projekta;
- iv. učinkovitosti shema predviđenih člankom 8. stavkom 3. u vezi s poštovanjem rokova iz članka 10.;

(e) regulatorne obrade, posebno:

- i. broja projekata od zajedničkog interesa za koje je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova sukladno članku 12.;
- ii. broja i vrste projekata od zajedničkog interesa koji su primili posebne poticaje sukladno članku 13.;

(f) učinkovitosti ove Uredbe u doprinosu ciljevima integracije tržišta do 2014. i 2015., klimatskim i energetske ciljevima za 2020. i dugoročno približavanju gospodarstvu s niskim udjelom ugljika do 2050.

Članak 18.

Informiranje i obavješćivanje javnosti

U roku od šest mjeseci od datuma donošenja prvog popisa Unije, Komisija uspostavlja platformu za transparentnost infrastrukture lako dostupnu javnosti, uključujući i putem interneta. Ta platforma sadržava sljedeće informacije:

- (a) opće, ažurirane informacije, uključujući geografske informacije, za svaki projekt od zajedničkog interesa;
- (b) plan provedbe kako je navedeno u članku 5. stavku 1. za svaki projekt od zajedničkog interesa;

(c) glavne rezultate analize troškova i koristi na temelju metodologije izrađene sukladno članku 11. za dotične projekte od zajedničkog interesa, osim poslovno osjetljivih informacija;

(d) popis Unije;

(e) sredstva koje je Unija raspodijelila i isplatila za svaki projekt od zajedničkog interesa.

Članak 19.

Prijelazne odredbe

Ova Uredba ne utječe na dodjelu, nastavak ili izmjenu financijske pomoći koju dodjeljuje Komisija na temelju poziva na podnošenje prijedloga pokrenutih na temelju Uredbe (EZ) br. 680/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o određivanju općih pravila za dodjelu financijske potpore Zajednice u području transeuropskih prometnih i energetskih mreža⁽¹⁾ projektima navedenim u prilogima I. i III. Odluci br. 1364/2006/EZ ili s obzirom na ciljeve, koji se temelje na relevantnim kategorijama izdataka za TEN-E, kako je definirano Uredbom Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu⁽²⁾.

Za projekte od zajedničkog interesa u postupku izdavanja dozvola za koje je promotor projekta podnio zahtjev za prijavu prije 16. studenoga 2013., odredbe iz poglavlja III. ne primjenjuju se.

Članak 20.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 713/2009

U Uredbi (EZ) br. 713/2009 stavak 1. članka 22. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Agenciji se plaćaju pristojbe za zahtjeve za izuzeće u skladu s člankom 9. stavkom 1. i za odluke o prekograničnoj raspodjeli troškova koje donosi Agencija u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu (*).

(*) SL L 115, 25.4.2013., str. 39.”

⁽¹⁾ SL L 162, 22.6.2007., str. 1.

⁽²⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 25.

Članak 21.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 714/2009

Uredba (EZ) br. 714/2009 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) zajedničke instrumente za rad mreže kako bi se osigurala koordinacija rada mreže u uobičajenim i izvanrednim uvjetima, uključujući zajedničku ljestvicu klasifikacije nezgoda, i planove istraživanja. Tim se instrumentima, između ostalog, određuje:

i. informacije, uključujući odgovarajuće informacije za dan unaprijed, za taj dan i u stvarnom vremenu, korisne za poboljšanje operativne koordinacije, kao i optimalnu učestalost prikupljanja i razmjene takvih informacija;

ii. tehnološka platforma za razmjenu informacija u stvarnom vremenu i, prema potrebi, tehnološke platforme za prikupljanje, obradu i prijenos ostalih informacija iz točke i., kao i za provedbu postupaka kojima se može povećati operativna koordinacija između operatora prijenosnih sustava kako bi se takva koordinacija proširila po cijeloj Uniji;

iii. načini na koji operatori prijenosnih sustava stavljaju na raspolaganje operativne informacije drugim operatorima prijenosnih sustava ili bilo kojem subjektu ovlaštenom da ih podupire u postizanju operativne koordinacije i Agenciji; i

iv. da operatori prijenosnih sustava određuju osobu za kontakt zaduženu za odgovaranje na upite drugih operatora prijenosnih sustava ili bilo kojeg ovlaštenog subjekta iz točke iii. ili Agencije u vezi s takvim informacijama.

ENTSO za električnu energiju dostavlja usvojene specifikacije o gornjim točkama od i. do iv. Agenciji i Komisiji do 16. svibnja 2015.

U roku od 12 mjeseci od donošenja specifikacija, Agencija daje mišljenje u kojem razmatra doprinose li one dovoljno promidžbi prekograničnog trgovanja i osiguranju optimalnog upravljanja, koordiniranog djelovanja, učinkovite primjene i odgovarajućeg tehničkog razvoja europske prijenosne mreže za električnu energiju.”;

(b) u stavku 10. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) temelji se na nacionalnim planovima ulaganja, uzimajući u obzir regionalne planove ulaganja iz članka 12. stavka 1. i, prema potrebi, aspekte planiranja mreže u Uniji kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu (*); on podliježe analizi troškova i koristi primjenom metodologije utvrđene kako je navedeno u članku 11. te uredbe;

(*) SL L 115, 25.4.2013., str. 39.”

2. Članak 11. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 11.

Troškovi

Troškove povezane s aktivnostima ENTSO-a za električnu energiju iz članka od 4. do 12. ove Uredbe i članka 11. Uredbe (EU) br. 347/2013 snose operatori prijenosnih sustava i uzimaju se u obzir pri izračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju te troškove samo ako su opravdani i proporcionalni.”

3. U članku 18. umeće se sljedeći stavak:

„4.a Komisija može donijeti smjernice o provedbi operativne koordinacije između operatora prijenosnih sustava na razini Unije. Navedene smjernice sukladne su i temelje se na kodovima mreže iz članka 6. ove Uredbe, kao i na usvojenim specifikacijama i mišljenju Agencije iz članka 8. stavka 3. točke (a) ove Uredbe. Prilikom donošenja tih smjernica, Komisija uzima u obzir različite regionalne i nacionalne operativne zahtjeve.

Navedene se smjernice donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 3.”

4. U članku 23. umeće se sljedeći stavak:

„3. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (*).

(*) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.”

Članak 22.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 715/2009

Uredba (EZ) br. 715/2009 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 8. stavku 10. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) se temelji na nacionalnim planovima ulaganja, uzimajući u obzir regionalne planove ulaganja iz članka 12. stavka 1. i, prema potrebi, aspekte planiranja mreže u Uniji kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu (*); on podliježe analizi troškova i koristi primjenom metodologije utvrđene kako je navedeno u članku 11. te uredbe.

(*) SL L 115, 25.4.2013., str. 39.”

2. Članak 11. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 11.

Troškovi

Troškove povezane s aktivnostima ENTSO-a za plin iz članka od 4. do 12. ove Uredbe i članka 11. Uredbe (EU) br. 347/2013 snose operatori prijenosnih sustava i uzimaju se u obzir pri izračunu tarifa. Regulatorna tijela odobravaju te troškove samo ako su opravdani i proporcionalni.”

Članak 23.

Stavljanje izvan snage

Odluka br. 1364/2006/EZ stavlja se izvan snage od 1. siječnja 2014. Na temelju ove Uredbe nikakva prava ne proizlaze za projekte navedene u prilogima I. i III. Odluci br. 1364/2006/EZ.

Članak 24.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. lipnja 2013., osim članaka 14. i 15. koji se primjenjuju od dana početka primjene relevantne uredbe o instrumentu za povezivanje Europe.

Ova je Uredba cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2013.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednica
L. CREIGHTON

—

PRILOG I.

PRIORITETNI KORIDORI I PODRUČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće prioritetne koridore i područja transeuropske infrastrukture:

1. PRIORITETNI ELEKTROENERGETSKI KORIDORI

- (1) Mreža Sjevernih mora („NSOG”): razvoj integrirane elektroenergetske mreže na moru i povezani interkonektori u Sjevernom moru, Irskom moru, Engleskom kanalu, Baltičkom moru i susjednim vodama za prijenos električne energije iz obnovljivih izvora energije na moru do centara potrošnje i skladišta te s ciljem povećanja prekogranične razmjene električne energije.

Dotične države članice: Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina.

- (2) Elektroenergetske interkonekcije između sjevera i juga u zapadnoj Europi („NSI Zapad – elektroenergetika”): međusobna povezivanja između država članica regije i s područjem Mediterana, uključujući Iberski poluotok, posebno radi integracije električne energije iz obnovljivih izvora energije i jačanja unutarnjih infrastruktura mreže s ciljem poticanja integracije tržišta u regiji.

Dotične države članice: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Malta, Portugal, Španjolska i Ujedinjena Kraljevina.

- (3) Elektroenergetske interkonekcije između sjevera i juga u srednjoistočnoj i jugoistočnoj Europi („NSI Istok – elektroenergetika”): međusobna povezivanja i unutarnji dalekovodi u smjeru sjever-jug i istok-zapad s ciljem uspostave unutarnjeg tržišta i integracije proizvodnje iz obnovljivih izvora energije.

Dotične države članice: Austrija, Bugarska, Hrvatska ⁽¹⁾, Češka, Cipar, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija.

- (4) Plan međusobnog povezivanja baltičkog energetskog tržišta u području električne energije („BEMIP Elektroenergetika”): međusobna povezivanja između država članica u baltičkoj regiji i sukladno tome jačanja unutarnjih mrežnih infrastruktura s ciljem okončanja izolacije baltičkih država i poticanja integracije tržišta između ostalog radeći na integraciji obnovljive energije u regiji.

Dotične države članice: Danska, Estonija, Finska, Njemačka, Latvija, Litva, Poljska i Švedska.

2. PRIORITETNI PLINSKI KORIDORI

- (5) Plinske interkonekcije između sjevera i juga u zapadnoj Europi („NSI Zapad – plin”): plinska infrastruktura za protoke plina između sjevera i juga u zapadnoj Europi s ciljem daljnje diversifikacije pravaca opskrbe i povećanja kratkoročnih isporuka plina.

Dotične države članice: Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Irska, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugal, Španjolska i Ujedinjena Kraljevina.

- (6) Plinske interkonekcije između sjevera i juga u srednjoistočnoj i jugoistočnoj Europi („NSI Istok – plin”): plinska infrastruktura za regionalna povezivanja između i unutar regije Baltičkog mora, Jadranskog i Egejskog mora, Istočnog Mediteranskog mora i Crnog mora i za poboljšanje diversifikacije i sigurnosti opskrbe plinom.

Dotične države članice: Austrija, Bugarska, Hrvatska ⁽¹⁾, Cipar, Češka, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija.

- (7) Južni plinski koridor („SGC”): infrastruktura za prijenos plina iz Kaspijskog bazena, Središnje Azije, Bliskog istoka i Istočnog Mediteranskog bazena do Unije s ciljem povećanja diversifikacije opskrbe plinom.

⁽¹⁾ Podložno pristupanju Hrvatske i od datuma njezinog pristupanja.

Dotične države članice: Austrija, Bugarska, Hrvatska ⁽²⁾, Češka, Cipar, Francuska, Njemačka, Mađarska, Grčka, Italija, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija.

- (8) Plan međusobnog povezivanja baltičkog energetskeg tržišta u području plina („BEMIP Plin“): plinska infrastruktura za okončanje izolacije triju baltičkih država i Finske te njihove ovisnosti o jednom dobavljaču, jačanje unutarnjih mrežnih infrastruktura sukladno tome i povećanje diversifikacija i sigurnosti opskrbe u regiji Baltičkog mora.

Dotične države članice: Danska, Estonija, Finska, Njemačka, Latvija, Litva, Poljska i Švedska.

3. PRIORITETNI NAFTNI KORIDOR

- (9) Povezivanja u području opskrbe naftom u srednjoistočnoj Europi („OSC“): interoperabilnost naftovodne mreže u srednjoistočnoj Europi radi povećanja sigurnosti opskrbe i smanjenja rizika za okoliš.

Dotične države članice: Austrija, Hrvatska ⁽²⁾, Češka, Njemačka, Mađarska, Poljska i Slovačka.

4. PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA

- (10) Uvođenje pametnih mreža: usvajanje tehnologija pametnih mreža u Uniji s ciljem učinkovite integracije ponašanja i djelovanja svih korisnika povezanih s elektroenergetskom mrežom, posebno proizvodnje velikih količina električne energije iz obnovljivih ili distribuiranih izvora energije i odgovora potrošača na potražnju.

Dotične države članice: sve.

- (11) Elektroenergetske autoceste: prve elektroenergetske autoceste do 2020. s ciljem izgradnje sustava elektroenergetskih autocesta u čitavoj Uniji koji je u mogućnosti:

- (a) iskoristiti sve veći višak proizvodnje energije vjetra u Sjevernom i Baltičkom moru i povećanu proizvodnju obnovljive energije u istočnoj i južnoj Europi te također u sjevernoj Africi;
- (b) povezati ta nova čvorišta proizvodnje s velikim skladišnim kapacitetima u nordijskim zemljama, Alpama i drugim regijama gdje se nalaze glavni centri potrošnje; i
- (c) savladati sve varijabilniju i decentraliziraniju opskrbu električne energije i fleksibilniju potražnju električne energije.

Dotične države članice: sve.

- (12) Prekogranična mreža ugljikovog dioksida: razvoj infrastrukture za transport ugljikovog dioksida između država članica i sa susjednim trećim zemljama s ciljem uvođenja hvatanja i skladištenja ugljikovog dioksida.

Dotične države članice: sve.

⁽²⁾ Podložno pristupanju Hrvatske i od datuma njezinog pristupanja.

PRILOG II.

KATEGORIJE ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Kategorije energetske infrastrukture koje treba izraditi s ciljem provedbe prioriteta energetske infrastrukture navedene u Prilogu I. su sljedeće:

- (1) za električnu energiju:
  - (a) visokonaponski nadzemni prijenosni vodovi, ako su projektirani za napon od 220 kV ili veći, te podzemni i podmorski prijenosni kabeli, ako su projektirani za napon od 150 kV ili veći;
  - (b) posebno u vezi s elektroenergetskim autocestama, svaka fizička oprema projektirana kako bi se omogućio prijenos električne energije pri visokom i najvišem naponu, s ciljem povezivanja velikih količina proizvodnje ili skladištenja električne energije u jednoj ili nekoliko država članica ili trećim zemljama s velikom potrošnjom električne energije u jednoj ili nekoliko drugih država članica;
  - (c) objekti za skladištenje električne energije koji se koriste za stalno ili privremeno skladištenje električne energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili geološkim lokacijama, pod uvjetom da su izravno povezani s visokonaponskim prijenosnim vodovima projektiranim za napon od 110 kV ili veći;
  - (d) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava navedenih u točkama od (a) do (c), uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole za sve razine napona i trafostanice;
  - (e) svaka oprema ili instalacija, na razini prijenosa i distribucije pri srednjem naponu, s ciljem postizanja dvosmjerne digitalne komunikacije, u stvarnom vremenu ili što bliže stvarnom vremenu, interaktivnog i inteligentnog praćenja i upravljanja proizvodnjom, prijenosom, distribucijom i potrošnjom električne energije unutar elektroenergetske mreže u pogledu razvoja mreže koja učinkovito objedinjuje ponašanje i djelovanje svih korisnika koji su na nju spojeni - proizvođača, potrošača i onih koji i proizvode i troše - kako bi se osigurao ekonomski učinkovit i održiv elektroenergetski sustav s malim gubicima i visokom kvalitetom uz sigurnost opskrbe i zaštitu;
- (2) za plin:
  - (a) plinovodi za transport prirodnog plina i bioplina koji su dio mreže koja uglavnom sadrži visokotlačne plinovode, isključujući visokotlačne plinovode koji se koriste za potrebe proizvodnje ili lokalne distribucije prirodnog plina;
  - (b) podzemni skladišni objekti koji su povezani s gore spomenutim visokotlačnim plinovodima;
  - (c) objekti za prihvat, skladištenje i uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog prirodnog plina (LNG) i komprimiranog prirodnog plina (CNG);
  - (d) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava ili omogućavanje dvosmjernog kapaciteta, uključujući kompresorske stanice;
- (3) za naftu:
  - (a) naftovodi za transport sirove nafte;
  - (b) pumpne stanice i skladišni objekti potrebi za rad naftovoda;
  - (c) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad dotičnog sustava, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole te uređaje za reverzibilni tok;
- (4) za ugljikov dioksid:
  - (a) namjenski cjevovodi, osim proizvodne cjevovodne mreže, koji se koriste za transport antropogenog ugljikovog dioksida iz više od jednog izvora, tj. industrijskih instalacija (uključujući elektrane) koje proizvode plin od ugljikovog dioksida zbog izgaranja ili drugih kemijskih reakcija koje obuhvaćaju fosilne ili nefosilne spojeve koji sadrže ugljik, za potrebe trajnoga geološkog skladištenja ugljikovog dioksida sukladno Direktivi 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
  - (b) objekti za ukapljivanje i privremeno skladištenje ugljikovog dioksida s ciljem njegovog daljnjeg transporta. To ne uključuje infrastrukturu unutar geološke formacije koja se koristi za trajno geološko skladištenje ugljikovog dioksida sukladno Direktivi 2009/31/EZ i povezane površinske objekte i objekte za ubrizgavanje;
  - (c) svaka oprema ili instalacije bitne za zaštićen, siguran i učinkovit rad dotičnog sustava, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole.

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

PRILOG III.

REGIONALNI POPISI PROJEKATA OD ZAJEDNIČKOG INTERESA

1. PRAVILA ZA SKUPINE

- (1) Kada se radi o projektima u području električne energije koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1., svaka skupina sastavljena je od predstavnika država članica, nacionalnih regulatornih tijela, operatora prijenosnih sustava (TSO), kao i Komisije, Agencije i ENTSO-a za električnu energiju.

Kada se radi o projektima u području plina koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.2., svaka skupina sastavljena je od predstavnika država članica, nacionalnih regulatornih tijela, operatora prijenosnih sustava (TSO), kao i Komisije, Agencije i ENTSO-a za plin.

Kada se radi o projektima u području transporta nafte i ugljikovog dioksida koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.3. i 4., svaka skupina sastavljena je od predstavnika država članica, promotora projekta zainteresiranih za svaki od relevantnih prioriteta utvrđenih u Prilogu I., i Komisije.

- (2) Tijela odlučivanja iz skupina mogu se spojiti. Sve skupine ili tijela odlučivanja sastaju se prema potrebi kako bi raspravili o pitanjima zajedničkim svim skupinama; takva pitanja mogu uključivati pitanja u vezi dosljednosti između regija ili broja predloženih projekata uvrštenih u nacrt regionalnih popisa kod kojih postoji rizik da postanu nesavladivi.
- (3) Svaka skupina organizira svoj rad u skladu s naporima regionalne suradnje sukladno članku 6. Direktive 2009/72/EZ, članku 7. Direktive 2009/73/EZ, članku 12. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i članku 12. Uredbe (EZ) br. 715/2009 te drugim postojećim strukturama regionalne suradnje.
- (4) Svaka skupina poziva, prema potrebi s ciljem provedbe određenog prioriteta utvrđenog u Prilogu I., promotore projekta potencijalno prihvatljivog za odabir kao projekt od zajedničkog interesa, kao i predstavnike nacionalnih uprava, regulatornih tijela te operatore prijenosnih sustava (TSO) iz zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata za pristup EU-u, države članice Europskoga gospodarskog prostora i Europskog udruženja za slobodnu trgovinu, predstavnike iz institucija i tijela iz energetske zajednice, zemlje u okviru europske politike susjedstva i zemlje s kojima je Unija uspostavila posebnu suradnju u području energetike. Odluka o pozivanju predstavnika trećih zemalja temelji se na konsenzusu.
- (5) Svaka skupina savjetuje se s organizacijama koje zastupaju relevantne dionike - i, prema potrebi, izravno s dionicima - uključujući proizvođače, operatore distribucijskih sustava, dobavljače, potrošače i organizacije za zaštitu okoliša. Skupina može organizirati rasprave ili savjetovanja, kada je to potrebno za provedbu njezinih zadaća.
- (6) Komisija objavljuje na platformi za transparentnost iz članka 18. unutarnja pravila, ažurirani popis organizacija članica, redovito ažurirane informacije o napretku rada, dnevnom redu sastanaka, kao i konačne zaključke i odluke svake skupine.
- (7) Komisija, Agencija i skupine teže ka dosljednosti između različitih skupina. Stoga Komisija i Agencija osiguravaju, prema potrebi, razmjenu informacija između dotičnih skupina o svakom radu od međuregionalnog interesa.

Sudjelovanje nacionalnih regulatornih tijela i Agencije u skupinama ne smije ugroziti izvršenje njihovih ciljeva i dužnosti na temelju ove Uredbe ili članaka 36. i 37. Direktive 2009/72/EZ i članaka 40. i 41. Direktive 2009/73/EZ ili na temelju Uredbe (EZ) br. 713/2009.

2. POSTUPAK UTVRĐIVANJA REGIONALNIH POPISA

- (1) Promotori projekta potencijalno prihvatljivog za odabir kao projekta od zajedničkog interesa koji želi dobiti status projekata od zajedničkog interesa dostavljaju skupini zahtjev za odabir kao projekta od zajedničkog interesa, koji uključuje:
    - procjenu njihovih projekata s obzirom na doprinos provedbi prioriteta navedenih u Prilogu I.,
    - analizu ispunjenja relevantnih kriterija definiranih u članku 4.,
    - za projekte koji su postigli dovoljan stupanj zrelosti, analizu troškova i koristi za određeni projekt u skladu s člancima 21. i 22. na temelju metodologija koje je izradio ENTSO za električnu energiju, odnosno ENTSO za plin sukladno članku 11., i
    - sve druge bitne informacije za evaluaciju projekta.
  - (2) Svi primatelji čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.
  - (3) Nakon usvajanja prvog popisa Unije, za sve naredne usvojene popise Unije, predloženi projekti prijenosa i skladištenja električne energije koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama (a), (b) i (c), dio su najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže za električnu energiju koji je izradio ENTSO za električnu energiju u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 714/2009.
  - (4) Nakon usvajanja prvog popisa Unije, za sve naredne usvojene popise Unije, predloženi plinski infrastrukturni projekti koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.2. dio su najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže za plin koji je izradio ENTSO za plin u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 715/2009.
  - (5) Podnesene prijedloge projekata koji se odnose na uvrštenje u prvi popis Unije, a nisu prethodno evaluirani u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 714/2009, procjenjuje na razini Unije:
    - ENTSO za električnu energiju u skladu s metodologijom primijenjenom u najnovijem raspoloživom 10-godišnjem planu razvoja mreže za projekte iz Priloga II.1. točaka (a), (b) i (d),
    - ENTSO za plin ili treća strana na dosljedan način na temelju objektivne metodologije za projekte iz Priloga II.2.
- Do 16. siječnja 2014., Komisija izdaje smjernice o kriterijima koje trebaju primjenjivati ENTSO za električnu energiju i ENTSO za plin prilikom izrade svojih 10-godišnjih planova razvoja mreže iz točaka (3) i (4), kako bi osigurali jednaku obradu i transparentnost postupka.
- (6) Predloženi projekti za transport ugljikovog dioksida koji pripadaju kategoriji iz Priloga II.4. predstavljaju se kao dio plana, koji izrađuju najmanje dvije države članice, za razvoj prekogranične infrastrukture za transport i skladištenje ugljikovog dioksida, a koji dotične države članice ili subjekti koji su te države članice odredile predstavljaju Komisiji.
  - (7) Kad se radi o projektima koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. i 2., nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, Agencija, kada je to moguće u kontekstu regionalne suradnje (članak 6. Direktive 2009/72/EZ, članak 7. Direktive 2009/73/EZ), provjeravaju dosljednu primjenu kriterija/metodologije analize troškova i koristi te evaluiraju njihov prekogranični značaj. Svoju procjenu predstavljaju skupini.

- (8) Za predložene projekte transporta nafte i ugljikovog dioksida koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.3. i 4., Komisija evaluira primjenu kriterija iz članka 4. Za predložene projekte u pogledu ugljikovog dioksida koji pripadaju kategoriji navedenoj u Prilogu II.4., Komisija također uzima u obzir moguće buduće proširenje kako bi se uključile dodatne države članice. Komisija svoju procjenu predstavlja skupini.
  - (9) Svaka država članica na čije se državno područje predloženi projekt ne odnosi, ali na koje predloženi projekt može imati mogući neto pozitivan učinak ili mogući značajni učinak, na primjer na okoliš ili na rad energetske infrastrukture na njezinom državnom području, može iznijeti svoje mišljenje skupini navodeći svoje zabrinutosti.
  - (10) Tijelo odlučivanja skupine ispituje, na zahtjev države članice iz te skupine, utemeljene razloge koje je država članica iznijela sukladno članku 3. stavku 3., za neodobravanje projekta od zajedničkog interesa na njezinom državnom području.
  - (11) Skupina se sastaje kako bi razmotrila i razvrstala predložene projekte uzimajući u obzir procjenu regulatora ili procjenu Komisije za projekte transporta nafte i ugljikovog dioksida.
  - (12) Nacrte regionalnih popisa predloženih projekata iz kategorija navedenih u Prilogu II.1. i 2. koje su sastavile skupine, zajedno sa svim mišljenjima iz točke (9), dostavlja se Agenciji šest mjeseci prije datuma usvajanja popisa Unije. Agencija procjenjuje nacrt regionalnih popisa i pripadajuća mišljenja u roku od tri mjeseca od datuma primitka. Agencija daje mišljenje o nacrtu regionalnih popisa, posebno o dosljednoj primjeni kriterija i analize troškova i koristi po regijama. Mišljenje Agencije donosi se u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009.
  - (13) U roku od mjesec dana od datuma primitka mišljenja Agencije, tijelo odlučivanja svake skupine usvaja konačni regionalni popis, poštujući odredbe iz članka 3. stavka 3., na temelju prijedloga skupina i uzimajući u obzir mišljenje Agencije i procjenu nacionalnih regulatornih tijela dostavljenu u skladu s točkom (7) ili procjenu Komisije za projekte transporta nafte i ugljikovog dioksida predložene u skladu s točkom (8). Skupine dostavljaju konačne regionalne popise Komisiji, zajedno sa svim mišljenjima kako je navedeno u točki (9).
  - (14) Ako bi, na temelju primljenih regionalnih popisa i uzevši u obzir mišljenje Agencije, ukupan broj predloženih projekata od zajedničkog interesa na popisu Unije premašio savladivu brojku, Komisija razmatra, nakon savjetovanja sa svakom dotičnom skupinom, neuvrštanje na popis Unije projekata koje je dotična skupina razvrstala najniže u skladu s razvrstavanjem utvrđenim sukladno članku 4. stavku 4.
-

PRILOG IV.

PRAVILA I POKAZATELJI U VEZI S KRITERIJIMA ZA PROJEKTE OD ZAJEDNIČKOG INTERESA

- (1) Projekt sa značajnim prekograničnim učinkom je projekt na državnom području države članice koji ispunjava sljedeće uvjete:
- (a) u pogledu prijenosa električne energije, projekt povećava kapacitet prijenosa mreže ili kapacitet raspoloživ za komercijalne protoke, na granici te države članice s jednom ili nekoliko drugih država članica ili nekom drugom relevantnom presjeku istog prijenosnog koridora s učinkom povećanja prekograničnog kapaciteta prijenosa mreže, za najmanje 500 megavata (MW) u uspoređi sa stanjem kada projekt nije pušten u rad;
  - (b) u pogledu skladištenja, projekt predviđa najmanje 225 MW instaliranog kapaciteta i ima skladišni kapacitet koji omogućuje neto godišnju proizvodnju električne energije od 250 gigavat sati godišnje;
  - (c) u pogledu transporta plina, projekt se odnosi na ulaganje u kapacitete reverzibilnog toka ili promjene sposobnosti transporta plina preko granica dotičnih država članica za najmanje 10 % u odnosu na stanje prije puštanja projekta u rad;
  - (d) u pogledu skladištenja plina ili ukapljenog/komprimiranog prirodnog plina, cilj projekta je izravno ili neizravno opskrbiti najmanje dvije države članice ili zadovoljiti normu u pogledu infrastrukture (pravilo N-1) na regionalnoj razini u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
  - (e) u pogledu pametnih mreža, projekt je namijenjen opremi i instalacijama pri visokom i srednjem naponu projektiranim za napon od 10 kV ili veći. Uključuje operatore prijenosnih i distribucijskih sustava iz najmanje dvije države članice, što pokriva najmanje 50 000 korisnika koji proizvode ili troše električnu energiju ili oboje u području potrošnje od najmanje 300 gigavat sati godišnje, od čega barem 20 % dolazi iz obnovljivih izvora koji su po prirodi varijabilni.
- (2) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama od (a) do (d), kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) integracija tržišta, tržišno natjecanje i fleksibilnost sustava mjere se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije u području električne energije, posebno:
    - izračunom, za prekogranične projekte, učinka na prijenosnu sposobnost mreže u oba smjera protoka energije, izmjerenog u odnosu na količinu električne energije (u megavatima) i njihovog doprinosa postizanja minimalnog kapaciteta interkonekcije od 10 % instaliranog kapaciteta proizvodnje ili, za projekte sa značajnim prekograničnim učinkom, učinka na prijenosnu sposobnost mreže na granicama između dotičnih država članica, između dotičnih država članica i trećih zemalja ili unutar dotičnih država članica te na ravnotežu ponude i potražnje i rada mreža u dotičnim državama članicama,
    - procjenom učinka, za područje analize iz Priloga V.10., u odnosu na troškove proizvodnje i prijenosa te razvoja i konvergencije tržišnih cijena za cjelokupni energetska projekt u okviru različitih planskih scenarija, posebno vodeći računa o promjenama nastalima u redoslijedu vrijednosti;
  - (b) prijenos električne energije iz obnovljivih izvora do glavnih centara potrošnje i lokacija skladištenja mjeri se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže u području električne energije, posebno:
    - u pogledu prijenosa električne energije, ocjenom količine kapaciteta proizvodnje iz obnovljivih izvora energije (prema tehnologiji, u megavatima), koja je povezana i prenosi se zbog projekta, u usporedbi s količinom planiranog ukupnog kapaciteta proizvodnje iz tih vrsta izvora obnovljive energije u dotičnoj državi članici u 2020. u skladu s nacionalnim akcijskim planovima za obnovljivu energiju kako je definirano u članku 4. Direktive 2009/28/EZ,

⁽¹⁾ SL L 295, 12.11.2010., str. 1.

- u pogledu skladištenja električne energije, usporedbom novog kapaciteta predviđenog projektom s ukupnim postojećim kapacitetom za istu tehnologiju skladištenja u području analize iz Priloga V.10.;
- (c) sigurnost opskrbe, interoperabilnost i siguran rad sustava mjere se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže u području električne energije, posebno procjenom učinka projekta na gubitak očekivanog opterećenja za područje analize kako je definirano u Prilogu V.10. s obzirom na primjerenost proizvodnje i prijenosa za niz karakterističnih razdoblja opterećenja, vodeći računa o očekivanim promjenama kod ekstremnih vremenskih prilika povezanih s klimatskim područjem i njihov utjecaj na otpornost infrastrukture. Prema potrebi, mjeri se učinak projekta na samostalnu i pouzdanu kontrolu rada sustava i usluga.
- (3) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.2, kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) integracija tržišta i interoperabilnost mjere se izračunom dodatne vrijednosti projekta za povezivanje tržišnih područja i konvergenciju cijena, cjelokupnu fleksibilnost sustava, uključujući razinu kapaciteta ponuđenog za reverzibilne tokove prema raznim scenarijima;
- (b) tržišno natjecanje mjeri se na temelju diversifikacije, uključujući olakšanje pristupa domaćim izvorima opskrbe, uzimajući u obzir, uzastopno: diversifikaciju izvora; diversifikaciju drugih strana; diversifikaciju pravaca; učinak novog kapaciteta na Herfindahl-Hirschmann indeks (HHI) izračunan na razini kapaciteta za područje analize kako je definirano u Prilogu V.10.;
- (c) sigurnost opskrbe plinom mjeri se izračunom dodatne vrijednosti projekta na kratkoročnu i dugoročnu prilagodljivost plinskog sustava Unije i jačanje preostale fleksibilnosti sustava u slučaju poremećaja opskrbe država članica prema raznim scenarijima, kao i dodatnog kapaciteta predviđenog projektom koji je izmjeren u odnosu na normu u pogledu infrastrukture (pravilo N-1) na regionalnoj razini u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 994/2010;
- (d) održivost se mjeri kao doprinos projekta smanjenju emisija, potpori rezervnog sustava proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora ili pretvorbi energije u plin i transportu bioplina, vodeći računa o očekivanim promjenama u klimatskim uvjetima.
- (4) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točki (e), svaka funkcija navedena u članku 4. evaluira se prema sljedećim kriterijima:
- (a) razina održivosti: ovaj kriterij mjeri se procjenom smanjenja emisija stakleničkih plinova i utjecaja na okoliš elektroenergetske mrežne infrastrukture;
- (b) kapacitet prijenosnih i distribucijskih mreža za povezivanje i prijenos električne energije od korisnika i do njih: ovaj se kriterij mjeri ocjenom instaliranog kapaciteta distribuiranih izvora energije u distribucijskim mrežama, najvećeg dozvoljenog unosa električne energije bez rizika zagušenja u prijenosnim mrežama i energije koja nije uključena u obnovljive izvore energije zbog rizika zagušenja ili sigurnosnih rizika;
- (c) povezanost mreže i pristup svim kategorijama korisnika mreže: ovaj kriterij mjeri se procjenom metoda usvojenih za izračun pristojba i tarifa, kao i njihove strukture, za proizvođače, potrošače i one koji i proizvode i troše, te operativne fleksibilnosti za dinamičko uravnoteženje električne energije u mreži;
- (d) sigurnost i kvaliteta opskrbe: ovaj kriterij mjeri se procjenom omjera između pouzdanog raspoloživog kapaciteta proizvodnje i vršne potrošnje, udjela električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora, stabilnosti elektroenergetskog sustava, trajanja i učestalosti prekida po potrošaču, uključujući poremećaje povezane s klimatskim uvjetima i učinkovitost s obzirom na kvalitetu napona;

- (e) učinkovitost i kvaliteta usluge u opskrbi električnom energijom i radu mreže: ovaj kriterij mjeri se procjenom razine gubitaka u prijenosnoj i distribucijskoj mreži, omjera između najmanje i najveće potražnje električne energije u određenom vremenskom razdoblju, sudjelovanja na strani potražnje na tržištima električne energije i u mjerama energetske učinkovitosti, postotka iskorištenosti (tj. prosječnog opterećenja) sastavnih dijelova elektroenergetske mreže, raspoloživosti sastavnih dijelova mreže (u vezi s planiranim i neplaniranim održavanjem) i njenog utjecaja na učinkovitost rada mreže te stvarne raspoloživosti kapaciteta mreže s obzirom na standardnu vrijednost;
  - (f) doprinos prekograničnim tržištima električne energije putem nadzora protoka opterećenja radi umanjenja protoka petlje i povećanja kapaciteta interkonekcije: ovaj kriterij ocjenjuje se procjenom omjera između kapaciteta interkonekcije države članice i njezine potražnje električne energije, iskorištenja kapaciteta interkonekcije i naknada za zagušenje u interkonekcijama.
- (5) U pogledu projekata transporta nafte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.3., kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) sigurnost opskrbe naftom mjeri se procjenom dodatne vrijednosti novog kapaciteta koji projekt nudi za kratkoročnu i dugoročnu prilagodljivost sustava i preostale fleksibilnosti sustava u slučaju poremećaja opskrbe prema raznim scenarijima;
  - (b) interoperabilnost se mjeri procjenom opsega u kojem projekt poboljšava rad naftovodne mreže, posebno osiguranjem mogućnosti reverzibilnih protoka;
  - (c) učinkovito i održivo korištenje resursa mjeri se procjenom opsega u kojem projekt koristi već postojeću infrastrukturu i doprinosi smanjenju opterećenja i rizika za okoliš i klimatske promjene.
-

PRILOG V.

ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI ENERGETSKOG SUSTAVA

Metodologija za usklađenu analizu troškova i koristi cjelokupnog energetskeg sustava za projekte od zajedničkog interesa zadovoljava sljedeća načela utvrđena u ovom Prilogu.

- (1) Metodologija se temelji na zajedničkom skupu ulaznih podataka koji predstavljaju elektroenergetske i plinske sustave Unije u godinama $n + 5$, $n + 10$, $n + 15$, i $n + 20$, gdje je n godina kada je analiza provedena. Ovaj skup podataka obuhvaća najmanje:
  - (a) u području električne energije: scenarije za potražnju, kapacitete proizvodnje prema vrsti goriva (biomasa, geotermalna energija, hidroenergija, plin, nuklearna energija, kruta goriva, energija vjetra, solarna fotovoltaična energija, koncentrirana solarna energija, druge obnovljive tehnologije) i njihovom geografskom položaju, cijene goriva (uključujući biomasu, ugljen, plin i naftu), cijene ugljikovog dioksida, sastav prijenosne i, prema potrebi, distribucijske mreže i njezin razvoj, uzimajući u obzir sve nove značajne projekte proizvodnje (uključujući kapacitet opremljen za hvatanje ugljikovog dioksida), skladištenja i prijenosa za koje je donesena konačna odluka o ulaganju i čiji je rok puštanja u rad do kraja godine $n + 5$;
  - (b) u području plina: scenariji za potražnju, uvoz, cijene goriva (uključujući ugljen, plin i naftu), cijene ugljikovog dioksida, sastav prijenosne mreže i njezin razvoj, uzimajući u obzir sve nove značajne projekte za koje je donesena konačna odluka o ulaganju i čiji je rok puštanja u rad do kraja godine $n + 5$.
- (2) Skup podataka u skladu je s pravom Unije i nacionalnim pravom na snazi na datum analize. Skupovi podataka koji se koriste za električnu energiju, odnosno plin sukladni su, posebno s obzirom na pretpostavke o cijenama i količinama na svakom tržištu. Skup podataka razrađuje se nakon formalnog savjetovanja s državama članicama i organizacijama koje zastupaju sve relevantne dionike. Komisija i Agencija osiguravaju, prema potrebi, pristup potrebnim komercijalnim podacima od trećih strana.
- (3) Metodologija daje smjernice za razvoj i primjenu modela mreže i tržišta potrebnih za analizu troškova i koristi.
- (4) Analiza troškova i koristi temelji se na usklađenoj evaluaciji troškova i koristi za različite kategorije analiziranih projekata i pokriva najmanje vremensko razdoblje iz točke (1).
- (5) Analiza troškova i koristi u obzir uzima najmanje sljedeće troškove: kapitalne izdatke, operativne izdatke i izdatke održavanja tijekom tehničkog vijeka trajanja projekta i, prema potrebi, troškove prestanka rada i gospodarenja otpadom. Metodologija također daje smjernice o diskontnim stopama koje se koriste za izračune.
- (6) U području prijenosa i skladištenja električne energije, analiza troškova i koristi uzima najmanje u obzir učinak i nadoknade koji proizlaze iz primjene članka 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, učinke i pokazatelje definirane u Prilogu IV., kao i sljedeće učinke:
  - (a) emisije stakleničkih plinova i gubitke pri prijenosu tijekom tehničkog vijeka trajanja projekta;
  - (b) buduće troškove novih ulaganja u proizvodnju i prijenos tijekom tehničkog vijeka trajanja projekta;
  - (c) operativnu fleksibilnosti, uključujući optimizaciju reguliranja energetske i pomoćne usluge;
  - (d) otpornost sustava, uključujući otpornost na nesreće i klimatske promjene, te sigurnost sustava posebno za europske kritične infrastrukture kako je definirano u Direktivi 2008/114/EZ.

- (7) U području plina, analiza troškova i koristi uzima u obzir barem rezultate ispitivanja tržišta, učinke na pokazatelje iz Priloga IV. i sljedeće učinke:
- (a) otpornost na nesreće i klimatske promjene, te sigurnost sustava posebno za europske kritične infrastrukture kako je definirano u Direktivi 2008/114/EZ;
  - (b) zagušenje plinske mreže.
- (8) U području pametnih mreža, analiza troškova i koristi uzima u obzir učinke na pokazatelje iz Priloga IV.
- (9) Detaljna metoda koja se koristi za uzimanje u obzir pokazatelja iz točaka od 6. do 8. razrađuje se nakon formalnog savjetovanja s državama članicama i organizacijama koje zastupaju sve relevantne dionike.
- (10) Metodologijom se određuje analiza koja će se provesti, na temelju relevantnog skupa ulaznih podataka, utvrđivanjem učinaka realizacije i nerealizacije svakog projekta. Područje za analizu pojedinačnog projekta uključuje sve države članice i treće zemlje, na čijem se državnom području projekt gradi, sve izravne susjedne države članice i sve druge države članice na koje projekt ima značajan učinak.
- (11) Analizom se utvrđuju države članice na koje projekt ima neto pozitivne učinke (korisnici) i one države članice na koje projekt ima neto negativan učinak (nositelji troškova). Svaka analiza troškova i koristi uključuje analize osjetljivosti u vezi skupa ulaznih podataka, datuma puštanja u rad različitih projekata u istom području analize i druge bitne parametre.
- (12) Operatori prijenosnih sustava, sustava skladištenja i terminala za komprimirani i ukapljeni prirodni plin te operatori distribucijskih sustava razmjenjuju informacije nužne za izradu metodologije, uključujući odgovarajuće modele mreže i tržišta. Svaki operator prijenosnog ili distribucijskog sustava koji prikuplja informacije u ime drugih operatora prijenosnih ili distribucijskih sustava, daje povratnu informaciju o rezultatima prikupljanja podataka sudjelujućim operatorima prijenosnih i distribucijskih sustava.
- (13) Za zajednički model tržišta i mreže za električnu energiju i plin naveden u članku 11. stavku 8., skup ulaznih podataka iz točke (1) obuhvaća godine $n + 10$, $n + 20$ i $n + 30$, pri čemu model omogućuje potpunu procjenu gospodarskih i socijalnih te učinaka na okoliš, posebno uključujući vanjske troškove poput onih povezanih s emisijama stakleničkih plinova i konvencionalnih onečišćivača zraka ili sigurnosti opskrbe.
-

PRILOG VI.

SMJERNICE ZA TRANSPARENTNOST I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

- (1) U priručniku o postupanju iz članka 9. stavka 1. utvrđuje se najmanje sljedeće:
  - (a) mjerodavno pravo na kojem se temelje odluke i mišljenja za različite vrste dotičnih projekata od zajedničkog interesa, uključujući zakonodavstvo u području okoliša;
  - (b) relevantne odluke i mišljenja koja treba dobiti;
  - (c) imena i kontaktni podaci nadležnog tijela, drugih tijela i glavnih dotičnih dionika;
  - (d) tijek rada, s opisom svake faze postupka, uključujući okvirni vremenski okvir i sažet pregled postupka odlučivanja;
  - (e) informacije o opsegu, strukturi i razini detalja dokumenata koji se dostavljaju uz zahtjev za donošenje odluka, uključujući kontrolnu listu;
  - (f) faze i načini sudjelovanja javnosti u postupku.
- (2) U detaljnom rasporedu iz članka 10. stavka 4. točke (b) utvrđuje se najmanje sljedeće:
  - (a) odluke i mišljenja koja treba dobiti;
  - (b) tijela, dionici i javnost na koje se postupak vjerojatno odnosi;
  - (c) pojedine faze postupka i njihovo trajanje;
  - (d) glavne ključne točke koje treba postići i njihove rokove s obzirom na sveobuhvatnu odluku koju treba donijeti;
  - (e) sredstva koja planiraju tijela i moguća dodatna sredstva koja budu potrebna.
- (3) S ciljem povećanja sudjelovanja javnosti u postupku izdavanja dozvola i osiguranja prethodne obaviještenosti i dijaloga s javnosti, primjenjuju se sljedeća načela:
  - (a) dionici na koje utječe projekt od zajedničkog interesa, uključujući relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela, vlasnike zemljišta i građane koji žive u blizini projekta, opću javnost i njihova udruženja, organizacije ili skupine, detaljno se obavješćuju i savjetuju u ranoj fazi, kada se moguće zabrinutosti javnosti još mogu uzeti u obzir i to na otvoren i transparentan način. Prema potrebi, nadležno tijelo aktivno podupire aktivnosti koje poduzima promotor projekta.
  - (b) nadležna tijela osiguravaju da se postupci javnog savjetovanja za projekte od zajedničkog interesa grupiraju kada je to moguće. Svako javno savjetovanje obuhvaća sva predmetna pitanja vezana uz određenu fazu postupka i niti jedno predmetno pitanje vezano uz određenu fazu postupka ne upućuje se na više od jednog javnog savjetovanja; međutim, jedno javno savjetovanje može se održati na više od jedne geografske lokacije. Pitanja upućena na javno savjetovanje jasno se navode u priopćenju o javnom savjetovanju.
  - (c) komentare i primjedbe moguće je dati samo u razdoblju od početka javnog savjetovanja do isteka roka.
- (4) Koncept sudjelovanja javnosti uključuje informacije o:
  - (a) dotičnim i upućenim dionicima;
  - (b) predviđenim mjerama, uključujući predložene lokacije i datume namjenskih sastanaka;
  - (c) vremenskom rasporedu;
  - (d) ljudskim resursima kojima su dodijeljeni određeni zadaci.

- (5) U kontekstu javnog savjetovanja koje se provodi prije podnošenja zahtjeva za prijavu, dotične strane najmanje:
- (a) objavljuju informativni letak od najviše 15 stranica, u kojem se jasno i sažeto daje pregled namjene i preliminarni vremenski raspored projekta, nacionalni plan razvoja mreže, razmatrane alternativne trase, očekivani učinci, uključujući prekogranične učinke i moguće mjere za ublažavanje, koji se objavljuje prije početka savjetovanja; pored toga, u informativnom letku navode se pored toga internetske adrese platforme za preglednost iz članka 18. i priručnika o postupanju iz točke (1);
  - (b) obavješćuju o projektu sve dionike na koje isti utječe, putem internetske stranice navedene u članku 9. stavku 7. i drugim odgovarajućim sredstvima informiranja;
  - (c) pismeno pozivaju relevantne dionike na koje projekt utječe na namjenske sastanke, na kojima se raspravlja o zabrinutostima.
- (6) Na internetskoj stranici projekta objavljuje se najmanje sljedeće:
- (a) informativni letak iz točke (5);
  - (b) netehnički i redovito ažurirani sažetak na najviše 50 stranica s opisom trenutnog statusa projekta i jasnim navođenjem, u slučaju ažuriranja, promjena u odnosu na prijašnje verzije;
  - (c) planovi projekta i javnog savjetovanja s jasno navedenim datumima i lokacijama javnih savjetovanja i rasprava te predložena problematika u vezi s tim raspravama;
  - (d) kontaktni podaci s ciljem dobivanja potpunih dokumenta za podnošenje zahtjeva;
  - (e) kontaktni podaci za prenošenje komentara i primjedbi tijekom javnih savjetovanja.
-

Izjava Europske komisije u pogledu prihvatljivosti projekata od zajedničkog interesa za financijsku pomoć EU-a u okviru transeuropskih energetske infrastrukture (poglavlje V. Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾)

Komisija naglašava kako smatra potrebnim da potpora iz sredstava EU-a i nacionalnih sredstava obuhvati i bespovratna sredstva za radove s ciljem omogućivanja provedbe projekata od zajedničkog interesa kojima se povećava diversifikacija izvora opskrbe energijom, trasa i drugih strana u opskrbi. Komisija zadržava pravo da u tom smjeru daje prijedloge na temelju iskustva stečenog u praćenju provedbe projekata od zajedničkog interesa u okviru izvješća predviđenog člankom 17. Uredbe o smjernicama za transeuropske energetske infrastrukture.

⁽¹⁾ SL L 115, 25.4.2013., str. 39.